

Inhoudsopgave

Factsheets van de uitvoeringslijnen van de MRA Agenda

Alle onderstaande uitvoeringslijnen zijn (achtereenvolgend) opgenomen in deze bijlage en staan op de website. Daardoor kunnen we u steeds de meest actuele informatie leveren.

1.1 en 1.2 Reg eco strategie en Werkmilieus

1.3 Human Capital: House of Skills

1.4 Aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven

- Circulaire Economie
- Energietransitie
- Startup in Residence

1.5 Energie-infrastructuur en data-infrastructuur

- MRA-Elektrisch
- Energietransitie en datacenters
- Taskforce 5G

2.1 Verstedelijgingsstrategie

2.2 Wonen

2.3 Landschap

2.4 Transitieopgaven leefomgeving

- Energietransitie
- Klimaatadaptatie

2.5 Kunst, Cultuur en Erfgoed

2.6 Recreatie en toerisme

3.1 Schaalsprong Mobiliteitssysteem

3.2 Fiets

3.3 Duurzame en innovatieve mobiliteit

- Platform Mobiliteit
- Samenwerkingsagenda en Regionale Uitvoeringsagenda (stads) Logistiek
- Smart Mobility

Overige: Sociaal-maatschappelijke opgave

De MRA Agenda

- PDF-formaat
<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2020/02/MRA-Agenda-2.0.pdf>
- Op de website staat bij elke uitvoeringslijn de ambtelijk projectleider, incl mailadres en mobiel: <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/agenda/>

Kijk voor meer info naar de online-uitzendingen van Metropoolregio Actueel

Alle uitzendingen over de uitvoeringslijnen van de MRA Agenda vindt u op:

<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/metropoolregio-actueel/>

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	1.1 Regionale economische strategie 1.2 Werkmilieus (Plabeka)
Programma-manager	naam: Geert-Jan Put
	Email: gjput@almere.nl
	Mobiel: 06-13323288

1) Essentie van de uitvoeringslijn

Plabeka richt zich op een kwantitatieve en kwalitatieve gezonde markt m.b.t. bedrijventerreinen, kantoren en datacenter. Daar waar in het verleden veel aandacht was voor de kwantitatieve kant (programmering bedrijventerreinen en kantoren in termen van ha en m2) is nu ook aandacht voor de kwalitatieve kant. Met name de economische krachten in de regio's worden in beeld gebracht. Hierbij wordt gestreefd naar een regionale economische strategie. Deze uitvoeringslijn onderstreept het belang van de werkfunctie in de MRA.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

- Het ontwikkelen van een Regionale Economische Strategie waarbij aansluiting wordt gezocht bij de kracht vanuit de deelregio's.
- Het afscheiden van een jaarlijkse monitor met inzicht in de meest recente ontwikkelingen op de markt van kantoren, bedrijventerreinen en datacenter.
- Het opstellen van een vraagraming waarbij de vraag naar kantoren, bedrijventerreinen en datacenters voor de komende 10-15 jaar per deelregio en voor de MRA al geheel in beeld wordt gebracht. Daarbij tevens vertaling naar de ruimtelijke claim die dit met zich meebrengt
- Het ontwikkelen van een goede strategie en matchingsvraagstuk m.b.t. de uitdijende druk vanuit Amsterdam (overloop) a.g.v. transformaties naar woningbouw.
- Het leveren van bouwstenen en input vanuit economische optiek op strategische vraagstukken op MRA niveau zoals nu met bv de verstedelijkingsstrategie.
- Het blijven opkomen en adresseren van het belang van een goede werkfunctie van de MRA inclusief daarbij behorende ruimteclaims.
- Het initiëren en faciliteren van verduurzaming van de werkfuncties in de MRA maar ook mogelijke innovaties daarbij.
- Het monitoren van de staat van onze fysieke werkfuncties inclusief bijbehorende revitaliserings- dan wel herstructureringsvraagstukken.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

Behoud voldoende fysieke ruimte voor de werkfunctie in de MRA zodat investeringskracht- en bereidheid van het bedrijfsleven behouden blijft.

4) De meest relevante (digitale) documenten

De drie documenten zijn op te vragen via gjput@almere.nl

- Uitvoeringsstrategie Plabeka 3.1
Zie ook <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2019/07/Actualisatie-light-Naar-een-Uitvoeringsstrategie-Plabeka-3.1.pdf>

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

- Concept MRA datacenterstrategie
Zie ook <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2020/05/MRA-strategie-datacenters.pdf>
- Regionale economische strategie, inclusief bijbehorende kansenkaarten

5) Kengetallen

Aanvullend op 4

- Er is voor miljoenen aan m2 kantoorruimte succesvol getransformeerd met Plabeka als aanjager
- Daardoor is ruimte ontstaan voor nieuwe ontwikkelingen
- De staat van onze bedrijventerreinen is in beeld gebracht en daar waar nodig vinden verduurzaming, revitalisering of herstructurering plaats.
- De kwaliteit en economische kansen (en kwetsbaarheden) van alle regio's in de MRA zijn in beeld gebracht.
- Er is bereidheid tot verdergaande samenwerking

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	1.3. Human Capital: House of Skills
Programma-manager naam:	Annelies Spork
Email:	A.Spork@amsterdam.nl
Mobiel:	06-55862840

1) Essentie van de uitvoeringslijn

De MRA staat voor grote opgaven: energietransitie, circulaire economie en de bouw. De beschikbaarheid van een voldoende en gekwalificeerde beroepsbevolking en het benutten van alle talenten is cruciaal. Van werkenden en werkzoekenden. Dat vraagt om een meer wendbare arbeidsmarkt.

Daarom bouwt House of Skills sinds 4 jaar aan een meer op skills gerichte onderwijs-arbeidsmarkt, om zo de mismatch op de arbeidsmarkt te verkleinen en Leven Lang Ontwikkelen te bevorderen. ROC's, hogescholen, onderzoeksinstituten, werkgevers- en werknemersorganisaties, UWV en overheden ontwikkelden skillsinstrumenten: *De Paskamer*, *Mijnhouseofskills*, *de Zorgscan*, *de Techniekscan* en een eerste versie van het *Skillspaspoort*.

Een ketenaanpak zorgt voor loopbaanpaden naar werk in zorg, welzijn, techniek en bouw. De komende twee jaar moeten de activiteiten binnen zorg en welzijn en bouw en techniek uitgroeien tot een stevige infrastructuur die de ketenaanpak van werving, assessment, scholing en matching mogelijk maakt. Ook de inclusieve arbeidsmarkt is een belangrijk thema. Hiervoor richten we onze activiteiten erop om de talenten van kwetsbare doelgroepen in kaart te brengen en hen met passende skillsinstrumenten te motiveren naar werk.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

De komende jaren gaat de babyboom echt met pensioen. En tegelijkertijd moeten we meer woningen bouwen, de gebouwde omgeving verduurzamen, de circulaire economie vormgeven, luidt het onderwijs de noodklok en vraagt de zorg om meer personeel omdat we ouder worden. Uit onderzoek van SEO blijkt dat er alleen voor de klimaatopgave in Noord-Holland jaarlijks 16.000 banen nodig zijn. Deze druk op de arbeidsmarkt betekent dat we alle talenten nodig hebben en moeten benutten.

De arbeidsparticipatie in deze regio is hoger dan in de rest van Nederland. Maar dat laat onverlet dat er duidelijke verschillen zijn in werkloosheid en participatie tussen regio's en groepen op de arbeidsmarkt. Hardnekkig zijn de lage participatie en relatief hoge werkloosheid onder laagopgeleiden en inwoners met een migratieachtergrond. Deze onderbenutting van talent onderstreept het grote belang van investeren in scholing voor deze groepen. Dat betekent voor zowel onderwijsinstellingen als werkgevers een andere manier van werken: meer modulair skillsgericht onderwijsaanbod, het creëren van instapbanen en faciliteren van leren en valideren op de werkvloer. Het leren van vakvaardigheden in combinatie met taalvaardigheden moet ervoor zorgen dat mensen met talenten maar onvoldoende de Nederlandse taal beheersen langs de kant blijven staan.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

House of Skills, voor een toekomst die werkt waar alle talenten van waarde zijn.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

4) De meest relevante (digitale) documenten

- [Aanvraag REACT EU](#) en [Gak-aanvraag loopbaanpaden Techniek en Bouw](#)
- [Menukaart HoS 2.0](#)
- [Informatie Transferpunt Zorg en Welzijn](#)

5) Kengetallen

- [Infographic resultaten](#)

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

1.4 Aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven

Deze uitvoeringslijnen bestaan uit drie delen:

- Circulaire economie
- Energietransitie, zie ook 2.4
- Startup in Residence programma

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):		1.4 Aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven: Circulaire economie
Programma-manager	naam:	Yolanda Musson en Lex Hendriksen
	Email:	jhmmusson@almere.nl ahendriksen@haarlem.nl
	Mobiel:	06-53642618 06-46215266

1) Essentie van de uitvoeringslijn

Afgesproken om uiterlijk 2050 volledig grondstoffen neutraal te zijn. Dit betekent nu inzet op: Co2 reductie, komen tot hergebruik van grondstoffen, duurzame woningbouw, circulariteit als doorsnijdend thema in alle beleid en activiteiten die we doen en dat we de omslag maken naar een Circulaire Economie als het nieuwe normaal.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

- a) Die zaken oppakken waarvoor geldt dat als je het samen doet, je meer bereikt dan ieder apart;
- b) Bereiken van 50% circulaire inkopen voor de hele MRA in 2025. Door onder meer toepassen van de Road Map, het uitgeven van handreikingen voor diverse inkooppakketten, begeleiding via intervisie, de expertpool, inspiratiesessies voor managers en e-learning modules en het ondersteunen bij het meten van circulaire inkoop.
- c) We pakken de bergen van textiel afval en plastic afval aan. Hebben daarbij oog voor de hoogte van de afvalstoffenheffing. Die kan gelijk blijven als we meer dan nu samen met andere overheden circulaire ketens stimuleren via bijvoorbeeld afstemming over contracten naar de afvalverwerkers en eisen die we stellen aan de markt samen aanhouden.
- d) Samen met de Amsterdam Economic Board komen tot concrete duurzaamheid afspraken met bedrijfsleven en kennisinstellingen.
- e) Met alle MRA overheden komen tot afstemming over bouwprojecten via bijvoorbeeld de Green Deal Houtbouw; het toepassen van een materialen paspoort en het bieden van een infrastructuur voor het gebruik van secundaire materialen.
- f) Aanhouden van een gezamenlijke leidraad voor circulaire gebiedsontwikkeling.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

Bundeling geeft kracht. We doen lokaal wat kan en regionaal wat moet. Als gemeente alleen halen we niet de doelstelling van het Rijk om in 2050 volledig circulair te zijn. Daarvoor moet je in MRA verband krachten bundelen bij circulair inkopen (openbare ruimte, facilitaire zaken, maatschappelijk vastgoed), voorkomen en beperken van afvalstromen en het stimuleren van duurzame woningbouw en gebiedsontwikkeling.

4) De meest relevante (digitale) documenten

Programma Circulaire Economie 2021-2026: Geeft het kader voor de gezamenlijke MRA inzet op drie inhoudelijke prioriteiten (inkoop, afvalverwerking en integrale gebiedsaanpak) en op vijf daarvoor benodigde onderliggende items: communicatie, wet en regelgeving; lobby, monitoring en public affairs.

https://mkomraduurzaamnhgo1f.kinstacdn.com/wp-content/uploads/2021/06/21236-MRA_Circulaire_economie_programma-002.pdf

Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2021 -2022: Geeft op 22 onderdelen de concrete activiteiten waarop inzet plaats heeft.

https://mkomraduurzaamnhgo1f.kinstacdn.com/wp-content/uploads/2021/06/21237-MRA_Uitvoeringsagenda-2021-2022-003.pdf

Pakket Duurzaamheid Top 2021: Geeft vijf uitgewerkte afspraken die overheid, kennisinstellingen bedrijfsleven gezamenlijk gaan uitvoeren en die door alle colleges op 15 oktober kunnen worden onderschreven en dus vastgesteld.

<https://amsterdameconomicboard.com/initiatief/mra-green-deal-duurzaam-uit-de-crisis>

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	1.4 aanjagen van marktinitiatieven voor de transitieopgaven: Energietransitie 1
Programma-manager	naam: Edwin Oskam
	Email: e.oskam@amsterdam.nl
	Mobiel: 06-13546510

1) Essentie van de uitvoeringslijn

Zie ook 2.4

Het realiseren van de energietransitie vraagt om samenwerking met private partijen en andere overheden. Zonder die samenwerking komen de benodigde innovaties, kennis en financiering niet beschikbaar. Samenwerking in MRA verband helpt gemeenten om de benodigde verbindingen te leggen met niet-overheden. Dit krijgt o.a. vorm via:

- Het MRA Warmtekoude programma, waarin publieke en private spelers samen kennis ontwikkelen en werken aan de warmtetransitie (ook als input voor de gemeentelijke Transitievisies Warmte).
- Verbindingen tussen kansrijke energietransitie-projecten aan de ene kant en de MRA Investeringsagenda en de ROM i.o. aan de andere kant.
- Het voorbereiden van zgn. Green Deals waarin MRA-overheden concrete afspraken maken met bedrijven en andere organisaties over bijv. het verminderen van de CO₂-uitstoot via het stimuleren van het fietsgebruik en houtbouw.
- De bouw van een kennisplatform Smart Energy Systems

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

- Door aan te sluiten op de Green Deals houtbouw en fietsmetropool kunnen gemeenten de komende jaren samen met marktpartijen en andere relevante spelers concrete stappen zetten om hun CO₂-uitstoot te verminderen.
- Via de MRA Investeringsagenda en de ROM i.o. kunnen gemeenten toegang krijgen tot financiering voor projecten die zij samen met andere partijen (publiek en/of privaat) willen uitvoeren.
- Via het vervolg op het MRA Warmtekoude programma en het kennisplatform Smart Energy systems krijgen gemeenten steun bij het vormgeven van de warmtetransitie en bij het oplossen van knelpunten op het elektriciteitsnet.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

Via de aansluiting op de MRA Green Deals houtbouw en fietsmetropool werkt onze gemeenten de komende jaren samen met marktpartijen en andere relevante spelers aan het terugdringen van de CO₂-uitstoot van de bouwsector en de mobiliteit.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

4) De meest relevante (digitale) documenten

Beide digitale documenten zijn op te vragen via e.oskam@amsterdam.nl

- *Green Deal houtbouw (vanaf week 27 beschikbaar)*
Het Uitvoeringsconvenant ('Green Deal') Houtbouw MRA 2021-2025 beoogt om vanaf 2025 van alle nieuwbouw in de MRA minimaal 20% uit te voeren in circulaire houtbouw/ biobased bouw.
- *Green Deal fietsmetropool (van week 27 beschikbaar)*
De Green Deal fietsmetropool is gericht op het – met publieke en private spelers in de regio - aanjagen van en het meebouwen aan de software en orgware van de fietsinfrastructuur en daarmee op het verder stimuleren van het fietsgebruik.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	1.4 Aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven: Startup in Residence
Programma-manager	Jan Duffhues
naam:	Projectleider Ilona Kemps
Email:	i.kemps@amsterdam.nl
Mobiel:	06-39006026

1) Essentie van de uitvoeringslijn

Met het Startup in Residence programma werken we zowel aan maatschappelijke uitdagingen die voortkomen uit landelijke, provinciale en regionale ambities als aan het creëren van een aantrekkelijk ondernemersklimaat in de regio.

Startup in Residence is een innovatief inkooptraject én incubatieprogramma waarin slimme oplossingen worden gezocht voor maatschappelijke en stedelijke vraagstukken. Het doel is om een langdurige samenwerking aan te gaan met de partijen die meedoen. In een zes maanden durend programma krijgen startups, ondernemers en innovatieve MKB de kans hun product en/of diensten te testen in de stad en door te ontwikkelen met de stad. Daarnaast worden ze inhoudelijk begeleid door een ambtelijk opdrachtgever en gecoacht door ervaren mentoren. Wanneer de startup het programma succesvol doorloopt en de oplossing goed aansluit bij de stad kan de gemeente ervoor kiezen klant te worden of de startup anderszins verder te helpen voor een periode van vijf jaar.

MRA heeft 6 SIR programma's gedraaid en 15 overheidsinstellingen in Nederland geholpen met het opzetten van een eigen programma. Voor Amsterdam geldt dat 70% van de deelnemende startups nog steeds bestaat en dat daarvan 45% een vervolg contract heeft met de gemeente.

Vraagstukken voor het programma komen voort uit grote transitie thema's: Duurzaamheid, Circulair, (Slimme) Mobiliteit, Energie. Een voorbeeld kan zijn: opslag en infrastructuur van energie of circulair materiaal gebruik.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

Naast de opzet van alweer het 7^{de} programma rondom de thema's Duurzaam en Circulair is de ambitie om (minimaal) elk jaar een regionaal SiR programma op te zetten rondom een van de grote transitievraagstukken. Doel is om samen met de provincie Noord-Holland, verschillende deelnemende gemeente van de MRA, partners én innovatieve ondernemers te werken aan oplossingen voor deze vraagstukken.

Naast de 'officiële' Startup in Residence programma's gaan we in Q3 starten met het Innovatielab. Om ondernemers snel te kunnen helpen in deze tijd zetten we een Innovatielab op. Hiermee willen we innovatie stimuleren en ondernemers de kans bieden om hun producten snel te valideren en snel de markt op te gaan.

Veel gestelde vragen van ondernemers zijn "Hoe komen we bij de juiste persoon aan tafel binnen de gemeente" en "Kan ik mijn oplossingen ergens testen in de stad?". Aan de andere kant ervaren ambtenaren soms dat ze overspoeld raken met goede ideeën en weten niet altijd wat ze er mee kunnen doen. Het Innovatielab kan helpen door ondernemers aan de juiste ambtenaren te koppelen. Daarnaast biedt het lab ondernemers de kans om hun aangeboden oplossing te valideren en te laten zien wat de mogelijke impact kan zijn.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

De ondernemers die in aanmerking komen hebben een duurzame oplossing van de stad, een oplossing die wij als stad willen stimuleren of waar wij partner van zouden willen zijn. Denk bijvoorbeeld aan het opwekken van duurzame energie in de stad. De gemeente wil dit stimuleren, maar zal geen energieleverancier worden. Of aan het stimuleren van boodschappen doen bij de lokale boeren/markt.

Geselecteerde partijen krijgen ondersteuning vanuit het netwerk van SIR. Denk daarbij aan trainingen (hoe werkt de gemeente, inkoop, etc.) en coaching indien nodig. Daarnaast stellen we per geselecteerde partij een pilotbudget beschikbaar. Het doel is om de partijen verder te helpen in ontwikkeling en onafhankelijk te laten opereren in de toekomst. De aanvraag wordt beoordeeld door een team van experts. Inschrijvingen worden makkelijk en toegankelijk gemaakt via innovatiepartners.nl en elk kwartaal opengezet.

Uitgangspunten.

- We maken de samenwerking en/of inkoop van duurzame innovatieve oplossingen voor de gemeente zo makkelijk, transparant en overzichtelijk mogelijk.
- We werken aan bereikbaarheid van de gemeente voor innovatieve partijen en investeren in de methodieken en begeleiding die hiervoor nodig zijn.
- We richten ons op intensieve samenwerkingen en het creëren/ondersteunen van (duurzame) ecosystemen, waarmee in 2021 geld en andere middelen voor innovatieve ontwikkelingen beschikbaar komen voor de ondernemers.
- We sluiten aan bij bestaande opgaven, zoals de andere Duurzaam Herstelmotoren en de MRA Green Deal.
- Alle projecten worden ingestoken op MRA-niveau.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

Stimuleer nieuwe ondernemers om met slimme oplossingen te komen voor maatschappelijke uitdagingen, door een jaarlijks Startup-in-Residence programma met minimaal 15 ondernemers.

4) De meest relevante (digitale) documenten

- <https://startupinresidence.com/toolkit/manual-nl/> (gehele methode stap voor stap uitgelegd voor nieuwe programma's om te gebruiken)
- <https://www.pianoo.nl/sites/default/files/media/documents/Handreiking-Startup-in-Residence-oktober2020.pdf> (PianOo instructie manual voor aanbestedingsmethode)

5) Kengetallen

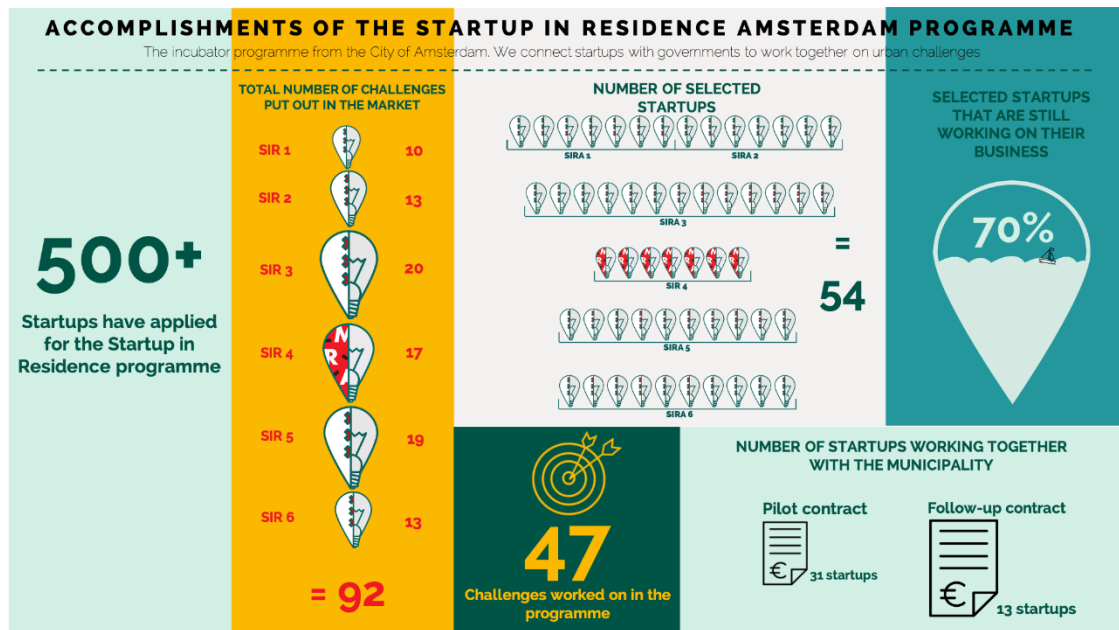
In het SIR programma is plek voor ongeveer 15 startups, bestaande uit minimaal 2 ondernemers per stuk. Het aantal startups dat na het programma nog bestaan is 70%. Deze specifieke doelgroep heeft momenteel moeite met het hoofd boven water te houden. We zetten met dit project in op baanbehoud, groei- en ontwikkelgeld en waar mogelijk banengroei. Ambitie: 70% van 30 ondernemers (2 x 15 startups) = 21 banen te behouden en 1-3 banen te hebben gecreëerd (er vanuit gaande dat een grote opdracht van de gemeente banengroei oplevert) voor de komende 2-4 jaar.

Daarnaast komt er direct ontwikkelgeld of opdrachten bij ondernemers terecht. Op basis van vorige jaren verwachten we met 4-5 startups een groter vervolgcontract (van 4-5 jaar) van

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

minimaal EUR 50.000, dus in totaal EUR 200.000-250.000. Inkoopkosten komen van de betreffende opdrachtgevers, bijvoorbeeld uit budgetten van de andere motoren.



FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

1.5. Energie-infrastructuur en data-infrastructuur

Deze uitvoeringslijnen bestaan uit drie delen:

- Energietransitie en datacenters
- MRA-Elektrisch, zie ook 3.3
- Taskforce 5G

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):		1.5. Energie-infrastructuur en data-infrastructuur: Energietransitie en datacenters
Programma-manager	naam:	Edwin Oskam
	Email:	e.oskam@amsterdam.nl
	Mobiel:	06-13546510

1) Essentie van de uitvoeringslijn

Het energiesysteem in onze regio moet veranderen gegeven de ambities in het Klimaatakkoord. Het energiesysteem staat daarbij bovendien stevig onder druk vanwege de groeiende behoefte aan (duurzame) elektriciteit, de groei van de opwek van duurzame energie, de ruimteclaims die daarmee samenhangen, de onvoldoende beschikbaarheid van personeel bij netbeheerders en de termijnen die nodig zijn voor aanpassingen van de energie-infrastructuur. De discussie over een toekomstbestendige energie-infrastructuur vraagt om samenwerking en afstemming tussen regionale overheden, Rijk en netbeheerders en om een brede integrale aanpak. Deze is gestart in de Verstedelijkingsstrategie, maar moet de komende jaren een vervolg krijgen.

Een belangrijk element in deze discussie is ook de toekomst van de data-infra en de ruimte voor datacenters. Daarbij gaat het over vragen over hoeveel ruimte, elektriciteit en water we als regio willen/kunnen bieden voor datacenters, wat een logische plek daarvoor is en onder welke voorwaarden we nieuwe datacenters willen toestaan. Ook dit vraagt om regionale afstemming, waarbij ook netbeheerders, de sector zelf, de gebruikers en het rijk worden betrokken.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

- Veel gemeenten in de MRA worden geconfronteerd met knelpunten in hun energiesysteem, die een bedreiging vormen voor economische of andere ontwikkelingen (doordat voor bedrijventerreinen of nieuwbouwwijken geen elektriciteit beschikbaar is of windmolens en zonnepanelen niet kunnen worden aangesloten op het net). Een gecoördineerde regionale aanpak is cruciaal om dit soort knelpunten weg te nemen en nieuwe knelpunten te voorkomen.
- Een regionaal afgestemd beleid m.b.t. datacenters (in de vorm van een MRA Datacenterstrategie) moet zorgen voor een gelijk speelveld ten aanzien van het vestigingsbeleid voor datacenters waarbij nadrukkelijke aandacht is voor duurzaamheidsvoorwaarden.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

In MRA-verband werkt de gemeente, samen met netbeheerders en het rijk aan een toekomstbestendig energiesysteem dat ruimte biedt aan de voor ons relevante ontwikkelingen en onze gemeente niet op slot zet.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

4) De meest relevante (digitale) documenten

- <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/project/verstedelijkingsstrategie/>
De Verstedelijkingsstrategie laat zien dat het met het rijk, netbeheerders en regionale overheden werken aan een toekomstbestendige energieinfra een onlosmakelijk onderdeel moet vormen van het nadenken over de toekomstige ruimtelijke inrichting van de MRA.
- <https://ce.nl/publicaties/rapportage-systeemstudie-energie-infrastructuur-noord-holland-2020-2050/>
Deze systeemstudie brengt de bestaande en te verwachten knelpunten in de regionale energieinfra in beeld en toont de urgentie van gezamenlijke regionale actie aan.
- [Krapte op het elektriciteitsnet raakt komende jaren iedereen - Netbeheer Nederland](#)

5) Kengetallen

Het energiesysteem van de toekomst benut niet alleen andere bronnen, maar heeft ook een grotere capaciteit op het elektriciteitsnet nodig. Elektrische mobiliteit, Internet of Things (het 5G-netwerk) en andere factoren zullen de vraag naar stroom opdrijven en de druk op het elektriciteitsnet vergroten. De mate waarin is onzeker; netbeheerders gaan uit van een groei met 3% per jaar. Alleen al om te voorzien in de stroombehoefte van nieuwe datacenters is een benodigde capaciteit geraamd van 2500 MVA (mega-volt-ampère) in 2030. Ter vergelijking: het jaarlijkse gebruik van de gemeente Amsterdam ligt nu rond de 900 MVA. Het huidige net biedt vrijwel geen ruimte voor die extra capaciteit.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	1.5 en 3.3 Energie-infrastructuur en data-infrastructuur: MRA-Elektrisch
Programma-manager	naam: Maarten Linnenkamp
	Email: m.linnenkamp@mrae.nl
	Mobiel: 06-52524031

1) Essentie van de uitvoeringslijn

Zie ook 3.3

Binnen de Metropoolregio Amsterdam Elektrisch (MRA-E) werken overheden samen in de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht met als doel om samen elektrisch vervoer te stimuleren en daarmee de beleidsdoelen rond luchtkwaliteit en klimaat te realiseren. Een van de deelprojecten van MRA-E is het realiseren van publieke laadinfrastructuur. Door middel van de gezamenlijke inkoop van laadpalen helpt MRA-E de gemeenten in de drie provincies bij de uitrol van voldoende publieke laadpunten. De afgelopen jaren heeft MRA-E hiertoe meerdere concessies afgesloten met laadpaalleveranciers. In 2020 zijn er ca. 1.750 laadpunten bijgeplaatst. Daarnaast verzorgde MRA-E het contractmanagement voor de laadpaalexplotatie van de ca. 4.650 operationele laadpunten.

Naast de realisatie van publieke laadinfrastructuur voor personenvoertuigen heeft MRA-E verschillende projecten met gemeenten voor alle modaliteiten zoals Logistiek, OV-bussen, taxi's en doelgroepenvervoer. Daarnaast lopen er ook projecten met gemeenten rond slimladen waarbij rekening wordt gehouden met de beschikbare netcapaciteit en het mogelijke overschot aan groene stroom laden wanneer er duurzaam opgewekte stroom is.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

Denk daarbij in het lokale, deel regionale belang/ dossier (concrete onderwerpen benoemen) in relatie tot het MRA-belang. Verkiezingsprogrammacommissies redeneren immers vanuit hun positie dicht bij huis, bij de kiezer. Maak het concreet, d.m.v. een voorbeeld dat helpt de commissie bij het schrijven van hun stuk.

In juni 2020 sloten een zestal regio's waaronder de regio Noordwest (MRA-elektrisch) een bestuursovereenkomst met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en met Netbeheer Nederland over de uitrol van laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen. De overeenkomst komt voort uit de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) dat weer onderdeel uitmaakt van het klimaatakkoord. In deze overeenkomst staat dat de regio Noordwest (MRA-E) er voor zal zorgen dat er voor het jaar 2030 voldoende laadinfrastructuur beschikbaar is voor de dan te verwachten bijna 2 miljoen elektrische voertuigen. Voor MRA-E is het realiseren van 20.000 laadpunten voor personen voertuigen een belangrijk resultaat en liggen we op met de planning op schema. Naast het realiseren van de publieke laadpalen voor personenvoertuigen zet MRA-E zich in om te zorgen voor voldoende laadinfra voor alle modaliteiten zoals Logistiek, OV-bussen, taxi's en doelgroepenvervoer. Daarbij wordt in 2021 meer focus gelegd op het uitrollen en opschalen van snellaadinfrastructuur en (semi-)private laadinfrastructuur. Aandacht vraagt de rolverdeling tussen netwerkbeheerders, laadpaalexplotanten en overheid, en hoe die zich verhoudt tot de

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

energiewet. Rond voertuigen wordt er vervolg gegeven aan elektrisch autodelen, goederendistributie, bestelverkeer en touringcars. MRA-E zet zich in om de regionale en landelijke samenwerking te versterken en dus ook met de gemeenten. MRA-E wil zorgdragen dat het programma van EV goed wordt opgenomen in de RES en het RMP.

Het elektrisch rijden is voortdurend in ontwikkeling en is voor veel gemeenten een relatief nieuw en bijkomend onderwerp. MRA-Elektrisch bundelt kennis en capaciteit en is er voor alle gemeenten in de regio om hen te ondersteunen bij het vormgeven en uitvoeren van hun elektrisch vervoerbeleid. We nemen werk uit handen en denken mee. Dit kan heel praktisch bijvoorbeeld het vinden van een geschikte laadlocatie zijn of strategischer een advies over marktordening. De krachtenbundeling zorgt er ook voor dat in de regio inmiddels nieuwe publieke laadpalen zonder een bijdrage van gemeenten kunnen worden gerealiseerd.

Het gezamenlijk realiseren van een laadnetwerk heeft een snelle groei mogelijk gemaakt van het publieke laadnetwerk. Tegelijkertijd moeten we in de komende jaren nog veel sneller doorgroeien om de energietransitie te blijven faciliteren. Het bundelen van onze krachten is daarbij essentieel.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

De regio is koploper op het gebied van elektrisch rijden in Nederland en daarbuiten. Door de actieve samenwerking tussen overheden en met de markt te blijven voeden kunnen we dit verder uitbouwen.

4) De meest relevante (digitale) documenten

- Plan van aanpak MRA-E 2020-2025:
<https://www.mra-e.nl/wp-content/uploads/2021/07/plan-van-aanpak-MRA-E-extern.pdf>
- Plan van aanpak RAL (Regionale Aanpak Laadinfrastructuur) Regio Noordwest (MRA-E)
<https://www.mra-e.nl/wp-content/uploads/2021/03/Regionale-Aanpak-Laadinfrastructuur-Noordwest-MRA-E.pdf>
- Regionale Laadvisie voor gemeenten:
https://www.mra-e.nl/wp-content/uploads/2021/07/Regionale_visie_laadinfrastructuur_MRA_Elektrisch_mei_2021_definitief.docx

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	1.5. Energie-infrastructuur en data-infrastructuur, Taskforce 5G
Programma-manager	naam: Vincent Meijssen
	Email: v.meijssen@metropoolregioamsterdam.nl
	Mobiel: 06-21606558

1) Essentie van de uitvoeringslijn

De uitrol van 5G betekent een toename van het aantal antennes in de openbare ruimte. EU en nationale wetgeving bepalen dat operators veel vrijheden krijgen om antennes met een klein bereik (small cells) in de openbare ruimte op te hangen. Bovendien hebben operators en gemeenten elkaar nodig om te komen tot een zorgvuldige en soepele uitrol van 5G. Om hierop voorbereid te zijn, zijn wij sinds twee jaar bezig met het toewerken naar een MRA Antennebeleidskader. Dit kader is een toevoeging op de Voorbeeldnota Antennebeleid zoals door het Antennebureau wordt opgesteld en dient als leidraad voor gemeenten voor het opstellen van gemeentelijk antennebeleid. Door een gezamenlijk kader in de MRA te hanteren, bereiken we meer uniform antennebeleid in de MRA, wat de onderhandelingspositie ten opzichte van operators voor de plaatsing van antennes versterkt. De planning is om nog dit jaar het MRA Antennebeleidskader gereed te hebben.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

Het MRA Antennebeleidskader is bruikbare input voor gemeentelijk antennebeleid van MRA-gemeenten. Op deze manier wordt bijgedragen aan een zorgvuldige uitrol van 5G antennes. Dit is van belang gezien de maatschappelijke discussie die bestaat rondom de vormgeving en straling van 5G antennes. Het kader richt zich op hoe gemeenten zich opstellen tegenover antenneplaatsingen, dus wat de eisen/wensen zijn met betrekking tot o.a. locatie, vormgeving en participatie.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

Een zorgvuldige uitrol van 5G moet worden bereikt, welke belangrijk is om goede digitale connectiviteit te waarborgen maar ook om verrommeling in de openbare ruimte tegen te gaan.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	2.1 Verstedelijkingsstrategie
Programma-manager	
naam:	Paul Menting
Email:	p.menting@metropoolregioamsterdam.nl
Mobiel:	06-22562434

1) Essentie van de uitvoeringslijn

De Verstedelijkingsstrategie is de gezamenlijke ruimtelijke strategie van de MRA en het Rijk waarmee we (met andere partners) de koers uitzetten naar een duurzame en economisch sterke metropool voor iedereen. Deze strategie brengt samenhang en volgorde aan in de grote hoeveelheid lopende programma's en projecten van MRA en het Rijk.

De urgentie is hoog, gezien de grote en complexe uitdagingen en hoge ambities waar we voor staan op het gebied van wonen, mobiliteit, werken, verduurzaming, landschap en leefbaarheid. Gecombineerd met de relatief geringe ruimte en het gemeentegrens-overschrijdende gehalte van genoemde onderwerpen, is een gezamenlijke strategie onontbeerlijk.

Ontwikkeling van deze strategie is gestart in april 2020 en kent een intensief samenwerkingstraject met MRA- en Rijkspartners. Behandeling in raden en Staten van de finale versie met Rijk-regio-afspraken is beoogd in begin 2022.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

We werken toe naar één Verstedelijkingsakkoord dat bestaat uit drie onderdelen: het Verstedelijkingsconcept, afspraken op MRA- en op gebiedsniveau en een governance-deel met details over monitoring en voortgang. Daarnaast wordt een investeringsstrategie ontwikkeld. De inbreng van gemeenten middels wensen en opvattingen (17 mei-12 juli 2021) is richtinggevend in de ontwikkeling van een gemeenschappelijke koers en in om een kader te bepalen van waaruit gezamenlijke projecten in de uitvoering volgen. De Verstedelijkingsstrategie van Rijk en MRA moet daarbij ook uw lokale ambities helpen waar te maken. Bij een aantal van die ambities is de samenwerking met regionale partners en het Rijk nodig. De Verstedelijkingsstrategie biedt daar kansen voor. De Verstedelijkingsstrategie wordt gekoppeld aan een pakket interbestuurlijke afspraken, waarbij de afspraken met het Rijk voorliggen in het BO MIRT van november 2021. Uiteraard worden alleen afspraken gemaakt wanneer daarover binnen de MRA overeenstemming is. Dit zijn zowel inhoudelijke als procesafspraken. Na behandeling in uw raden en Staten wordt de Verstedelijkingsstrategie integraal onderdeel van de Omgevingsagenda Noordwest Nederland (uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie), die in het voorjaar van 2022 wordt vastgesteld.

Voorliggende keuzevraagstukken

Een aantal keuzevraagstukken in de MRA worden specifiek geagendeerd. Hierover worden nog keuzes gemaakt.

Noordzeekanaalgebied (NZKG) (i.s.m. NOVI-gebied NZKG)

In het Noordzeekanaalgebied wordt uitgegaan van de afspraken die in de Visie NZKG 2040 (vastgesteld door raden, staten en de ministerraad in 2013) zijn gemaakt. Het gaat om afspraken over transformatie van gebieden naar gemengde woon-werkgebieden onder een aantal voorwaarden (waarbij passendheid voor de

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

zittende bedrijven die het aangaat een essentiële voorwaarde is) en het uitbreiden van havenactiviteiten onder voorwaarden (waarbij het eerst intensiveren van bestaande terreinen een essentiële voorwaarde is). Anno 2021 is daar een aantal vraagstukken in het gebied bijgekomen. Het valt daarnaast niet uit te sluiten dat daar in de toekomst nog additionele ruimteclaims bijkomen, bijvoorbeeld vanwege hogere ambities op klimaatdoelen. Dit leidt tot een aantal nieuwe keuzevraagstukken en vraagt om innovatieve oplossingen in het gebied. In het Verstedelijkingsconcept moeten daarvoor de eerste bestuurlijke kaders worden geboden. Verdere uitwerking en afwegingen vinden plaats in de Rijk-regio samenwerking in het NOVI-gebied NZKG.

Energietransitie (i.s.m. RES/CES/PEH)

De realisatie van windparken op zee vraagt om een aanlanding van de op zee gewonnen energie aan de Nederlandse kust. De omvang van de ruimteclaim van aanlanding van wind op zee in de IJmond is nog onzeker. Zijn we in dat licht bereid om ruimte te reserveren voor de aanlanding van energie en benodigde faciliteiten (een waterstoffabriek, onderstations, opslag waterstof) op land, deels op bestaande terreinen deels buiten het NZKG (in de provincie of Nederland)?

Circulaire economie

De circulaire transitie gaat om een transitie van alle bedrijven in een periode van 30 jaar, waarbij momenteel nog onduidelijk is of deze transitie gerealiseerd kan worden op de bestaande haven-, industrie- en bedrijventerreinen of dat hiervoor significante additionele ruimte nodig is. Zijn we in dat licht bereid om ruimte te reserveren, deels op bestaande terreinen deels daarbuiten?

Transformatie

In samenhang met de woningbouw in Amsterdam en Zaanstad worden bedrijventerreinen getransformeerd en is er elders ruimte nodig om bedrijven die een andere locatie zoeken te behouden voor de regio. Voor havengebonden activiteiten is gedeeltelijk nog ruimte in de haven en is er wanneer voldoende is geïntensiveerd een reservering aangewezen. Voor zogenaamde 'droge' bedrijventerreinen is mogelijk extra ruimte benodigd. Zijn we in dat licht bereid om ruimte te reserveren voor bedrijven, deels op bestaande terreinen deels daarbuiten?

Gezien de aanvullende ruimtevraag voor bedrijventerrein in het Noordzeekanaalgebied:

Wijkermeerpolder: zijn we bereid in gesprek te gaan over het al dan niet benutten van een deel van de Wijkermeerpolder als reservering voor bedrijventerrein aanvullend op de reeds gemaakte reserveringen in de Visie NZKG? Zijn we bereid andere locaties in de regio bij dit vraagstuk te betrekken zoals Baanste Noord/De Purmer in Purmerend en/of Boekelermeer in Alkmaar of Almere en Lelystad inclusief de daarbij behorende randvoorwaarden?

Gezonde leefomgeving

Zijn we bereid de maximale ruimte die de wetgever biedt, te benutten om hogere grenswaarden te hanteren met als doel maximale menging van wonen en werken in de buurt van de haven mogelijk te maken rekening houdend met een brede definitie van leefkwaliteit?

Waterbuffering (in samenhang met Toekomstbestendig ARK/NZK)

Het Noordzeekanaal vormt samen met het Amsterdam-Rijnkanaal onderdeel van de ruggengraat van het watersysteem in de regio. Bij piekbelasting is de afvoercapaciteit op termijn niet robuust genoeg om deze pieken op te vangen. Daarvoor is het noodzakelijk dat er maatregelen worden getroffen. Dit kan gedeeltelijk door peilverhoging in het Noordzeekanaal. Daarnaast wordt gezocht naar ruimte voor tijdelijke waterbuffering. Zijn we bereid een deel van het Oer-IJ te reserveren voor tijdelijke waterbuffering?

Schiphol (i.s.m. Luchtvaartnota)

Leefkwaliteit

De economische kansen in de Zuidflank hebben in veel gevallen te maken met de aanwezigheid van Schiphol, een economische motor voor Nederland en de regio in het bijzonder. De vraag is daarbij hoe

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Schiphol een robuuste ontwikkeling naar de toekomst kan doormaken? Tegelijkertijd legt de luchthaven ook een grote claim op de ruimte in de omgeving, waarbij er beperkingen gelden voor de ontwikkelingsmogelijkheden van andere functies vanwege de geluid- en risicobelasting door de luchtvaart. Daarnaast beïnvloedt de aanwezigheid van Schiphol ook de mogelijkheden om het areaal verrommeld glas (zo'n 800 hectare) te transformeren. Een knelpunt dat zich voortsleept, waardoor de gebieden verder verpauperen, met negatieve gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit en leefkwaliteit. Het investeren in landschap en recreatie, in combinatie met ecologie en verbetering van het watersysteem en uitvoeren van klimaatadaptieve maatregelen, kan bijdragen aan het verbeteren van de leefkwaliteit in de directe omgeving van de luchthaven. De keuze is hier om op de middellange termijn een ontwikkeling na te streven waarin de belangen van de luchtvaart, de ruimtelijk-economische ontwikkeling en de leefkwaliteit met elkaar in evenwicht zijn. Dit vraagt om een integrale gebiedsaanpak (samenwerking Luchtvaartnota en VS MRA) waarbij de centrale vraag is:

Wat is de juiste balans tussen ruimte voor woningbouw, leefomgevingskwaliteit, gezondheid en de ruimte voor luchtvaart en welke keuzes zijn daarvoor nodig? En zijn we bereid te investeren in de leefkwaliteit in het gebied, bijvoorbeeld in landschappelijke en recreatieve ontwikkelingen en verbindingen?

Transformeren verrommeld glas

Transformeren van het verrommeld glas kan een bijdrage leveren aan de verbetering van de leefkwaliteit en een landschappelijke verbinding tussen de Westeinderscheg, de Amstelscheg en het Groene Hart. Zijn we bereid mogelijkheden te creëren en te investeren in het opruimen van verrommeld glas?

Overige keuzevraagstukken

- *Uitbreiding 380 kV-netwerk, een nieuw tracé*
Niet alle energie die binnen de MRA nodig is, kan in de MRA worden opgewekt. Een deel van de stroom moet van elders worden getransporteerd. Hiervoor is uitbreiding van het landelijke energienetwerk nodig. Daarvoor zijn verschillende tracés in beeld: twee door Noord-Holland en één door Flevoland. Het ministerie van EZK is beslissingsbevoegd. De regio kan laten weten hoe over deze verschillende tracés wordt gedacht. Welke overwegingen moeten vanuit de verstedelijkingsstrategie MRA worden meegeven aan het ministerie van EZK?
- *Waterbuffer/peilverhoging Amsterdam-Rijnkanaal (i.s.m. Toekomstbestendig ARK/NZK)*
Het Noordzeekanaal vormt samen met het Amsterdam-Rijnkanaal onderdeel van de ruggengraat van het watersysteem in de regio. Bij piekbelasting is de afvoercapaciteit op termijn niet robuust genoeg om deze pieken op te vangen. Daarvoor is het noodzakelijk dat maatregelen worden getroffen. Dit kan gedeeltelijk door peilverhoging wat in het Amsterdam-Rijnkanaal op momenten van peilverhoging leidt tot een minder grote doorvaarhoogte bij de bruggen. Daarnaast wordt gezocht naar ruimte voor tijdelijke waterbuffering. Waar wordt een zoekgebied aangewezen voor de waterbuffer in het Vechtplassengebied?
- *Vierde Hyperconnectiviteitshub (i.s.m. inpassingsonderzoek vierde hyperconnectiviteitshub/ datacenterstrategie MRA)*
De MRA heeft nu een drietal clusters van datacenters op zogenaamde hyperconnectiviteit. Deze clusters bieden de infrastructuur voor de digitale economie in de regio. De komende jaren is er nog uitbreidingsmogelijkheid, maar naar verwachting is deze in 2030 benut. Vanaf 2030 is een vierde hyperconnectiviteitcluster nodig. De voorbereidingstijd die hiervoor staat, vraagt op korte termijn om een besluit over de locatie voor dit cluster. Uit de MRA Datacenterstrategie komt een voorkeurslocatie bij Almere/Zeevolde naar voren. Na een inpassingsonderzoek kan besloten worden tot aanwijzing van deze locatie. Dit loopt via lokale besluitvorming.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Om lokale ambities op het gebied van woningbouw, economie, een duurzame, inclusieve, prettige, schone en veilige leefomgeving waar te maken, gaan we de samenwerking aan binnen de Metropoolregio Amsterdam en met het Rijk.

4) De meest relevante (digitale) documenten

https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2021/05/MRA_Verstedelijkingsconcept-Versie-2_mei-2021.pdf

<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2021/05/informatiebrief-raden-en-Staten-Verstedelijkingsstrategie-12-mei-2021-ondertekend.pdf>

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda:

Programma-manager

naam:

Ivo Hamelynck

Email:

I.Hamelynck@amsterdam.nl

Mobiel:

06-12144292

2.2 Wonen (en bouwen)

1) Essentie van de uitvoeringslijn

De grote, complexe opgaven in de MRA op het gebied van bouwen en wonen vragen om bundeling van krachten en kennis. De aantrekkingskracht van de MRA zorgt ervoor dat de vraag naar woningen heel groot is en de toegankelijkheid van onze regio door de hoge prijzen onder grote druk staat. Het gaat daarbij niet alleen om veel woningen die moeten worden gebouwd maar om complete, toekomstbestendige gebiedsontwikkeling. Om de MRA ook een plek te laten zijn voor jonge mensen/starters en andere mensen met een lager of middeninkomen, is betaalbaarheid van wonen (nieuwbouw en bestaande voorraad) essentieel. Er moet daarnaast fors geïnvesteerd worden in kwaliteit en duurzaamheid in de bestaande wijken. Door samen te werken binnen de regio en als regio met het rijk, kunnen we de geschetste opgaven beter aan.

In de uitvoeringslijn Bouwen en Wonen hebben we bijdragen geleverd aan drie hoofddoelen:

1. Versnelling van de woningbouw, onder andere door middel van:
 - a. Oplossen van knelpunten bij gebiedsontwikkeling door kernteam versnelling, onder meer door het leveren van extra menskracht (flexibele schil)
 - b. Coördinatie van aanvragen voor de Woningbouwimpuls en van programma Bereikbare steden, in welk programma onder meer bereikbaarheid, leefbaarheid en economische structuurversterking in onderlinge samenhang worden aangepakt
 - c. Het bieden van inzicht in korte en lange termijn bouwplanning en in de knelpunten
 - d. Bijdragen aan meer fundamentele wijzigingen zoals modulairisering van de bouwstroom via het convenant Houtbouw
2. Betaalbaar en toekomstbestendig wonen, onder andere door middel van:
 - a. De uitwerking van afspraken met het rijk in het kader van de Woondeal MRA -Rijk en van de Verstedelijkingsstrategie
 - b. Bijdragen aan behoud betaalbare voorraad corporaties en mogelijkheid van uitbreiding daarvan door bijvoorbeeld onderzoek naar de investeringscapaciteit en naar de belangrijkste knelpunten
3. Inzicht en Kennisdeling, onder andere door middel van:
 - a. Uitvoering van onderzoeken zoals Wonen in de MRA (WiMRA) en Woningbehoefteraming
 - b. Ambtelijke en bestuurlijke kennissessies en symposia zoals de Ochtend van de Duurzaamheid voor portefeuillehouders Wonen en Duurzaamheid
 - c. Ontwikkeling van instrumentarium zoals de instrumentenkoffer betaalbaarheid
 - d. Bijdragen aan Nulzo en BWL om regionale ontwikkelingen bouwen en wonen voor een breed publiek over het voetlicht te brengen.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

De komende jaren zullen zowel het woonbeleid als de woningbouw een topprioriteit blijven op lokaal, landelijk en regionaal niveau. Vanuit de uitvoeringslijn bouwen en wonen bundelen we de krachten van de samenwerkende MRA-overheden en ondersteunen we individuele gemeenten door bij te dragen aan de drie eerdergenoemde doelen:

1. Versnelling woningbouw, met in de komende tijd een doelstelling van jaarlijkse toevoeging van 17.500 woningen. Dit maken we onder andere mogelijk door:
 - a. Samenwerking met/ lobby richting het rijk voor benodigde investeringen gebiedsontwikkeling en overige noodzakelijke randvoorwaarden
 - b. De uitwerking van gebiedsplannen in het kader van Bereikbare Steden
 - c. Ondersteuning bij gebiedsontwikkeling en oplossen van knelpunten
 - d. Leveren van capaciteit via de flexibele schil
2. Betaalbaar en Toekomstbestendig Wonen, met de doelstelling om het aanbod betaalbaar te houden, alle nieuw te bouwen woningen zo toekomstbestendig mogelijk te realiseren en de bestaande woningvoorraad te verduurzamen. Dit doen we onder meer door:
 - a. Inzet/lobby richting rijk voor gemeentelijk instrumentarium om bestaande voorraad betaalbaar te kunnen houden.
 - b. Faciliteren van het gesprek over de samenwerking van de MRA-overheden op het gebied van voldoende betaalbaar aanbod en de verspreiding daarvan over de regio, mede in relatie tot bereikbaarheid van werk
 - c. Het bijdragen aan het effectiever en goedkoper realiseren van duurzaamheidseisen door de ontwikkeling van de Regionale Leidraad prestatiegericht uitvragen.
 - d. Coördinatie van Green Deal traject gericht op circulaire bouw (20% houtbouw in 2025)
3. Inzicht en Kennisdeling
 - a. Coördinatie en uitvoering regionale monitors en onderzoeken, waaronder WiMRA, Woningbehoefteraming en Monitor Plancapaciteit. Duiden van de resultaten voor de regio(gemeenten). Gemeenten kunnen inzichten gebruiken voor vormgeven eigen beleid. Ook is het een bron voor landelijke en regionale vraagstukken Wonen/Verstedelijking, maar ook Bereikbaarheid en Energie.
 - b. Faciliteren en stimuleren delen kennis en ervaringen door kennissessies voor ambtenaren en bestuurders over onderwerpen die gemeenten inbrengen, bijdragen aan Nulzo, et cetera

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

Woningen bouwen is belangrijk, maar daar lossen we het woningvraagstuk niet mee op. Inzet op het betaalbaar houden van de bestaande voorraad creëert lucht in het woonsysteem, en ruimte om de uitbreiding van de voorraad met voldoende kwaliteit en snelheid op te pakken. Een regionale uitwisseling kan daarbij voor extra ruimte zorgen: de woonvraag is niet gebonden aan gemeentegrenzen.

4) De meest relevante (digitale) documenten

- <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/rijk-en-mra-tekenen-woondeal-voor-meer-betalbare-woningen/>

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

- <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2019/06/Actieprogramma-woningproductie-MRA-2018-2025.pdf>
- <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2020/06/WiMRA-2019-in-perspectief.pdf>

5) Kengetallen

De onder 4 genoemde notitie 'WiMRA 2019 in perspectief' geeft een goede algemene schets van de ontwikkelingen op de woningmarkt in de MRA. Onderstaand enkele cijfers over de nieuwbouwproductie en daarna enkele onderzoeksresultaten die de vraag-aanbod verhoudingen laten zien.

Als we afgelopen vijf jaar bekijken is de productie van woningen ten opzichte van 2016 gestegen. Dat neemt niet weg dat het een stuk lager is dan de nieuwe MRA-doelstelling van 17.500 woningen per jaar. Inzet moet blijven op de realisatie en aanpak van knelpunten en creëren van de juiste voorwaarden.

Nieuwbouw+transformatie	2016	2017	2018	2019	2020
Amsterdam	5.582	5.579	9.040	6.518	6.158
Amstelland-Meerlanden	1.370	1.335	1.831	2.651	2.257
Zaanstreek Waterland	1.115	1.064	1.163	1.573	1.202
Zuid-Kennemerland	467	1.103	864	690	1.159
IJmond	639	230	457	720	284
Gooi en Vechtstreek	1.251	1.105	786	1.378	1.113
Almere/ Lelystad	993	1.883	2.026	2.282	1.842
MRA totaal	11.717	12.299	16.167	15.182	14.015

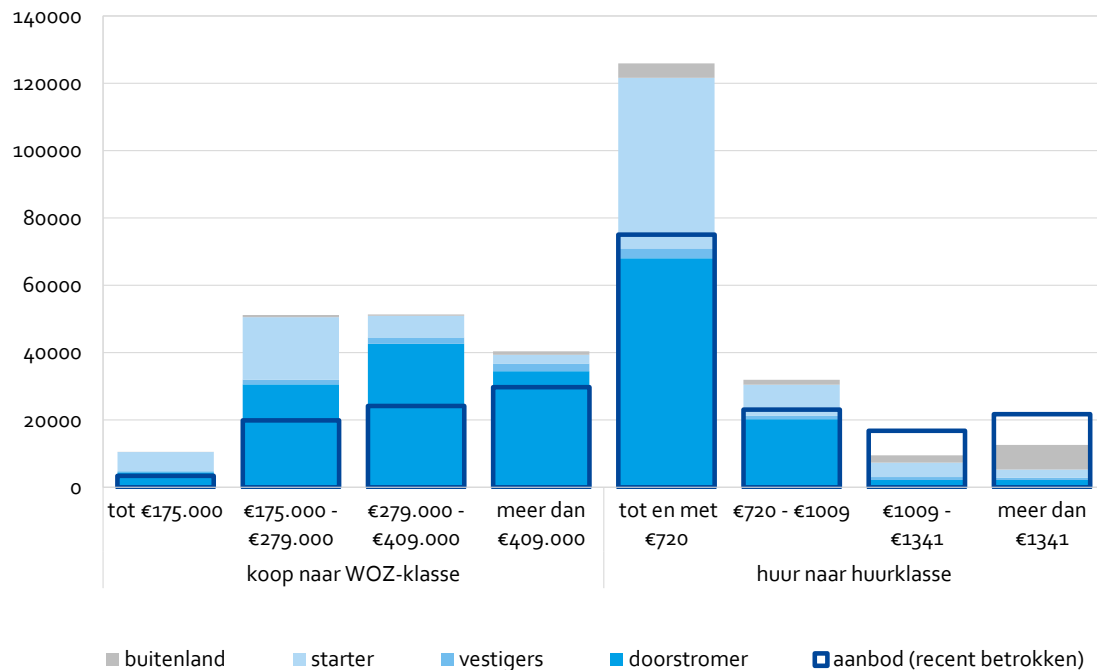
Bron: CBS 2021 en gemeente Amsterdam

==

In het onderstaande figuur xx is de huidige vraag naar woningen afgezet ten opzichte van het aanbod. Hier is te zien dat vooral de behoefte aan betaalbare en middeldure koopwoningen en sociale huurwoningen veel hoger is dan het aanbod. De urgentie is dus hoog om voldoende betaalbaar aanbod te realiseren en behouden zodat we aansluiten bij de vraag in de regio. Het grootste deel van het aanbod komt voor uit de bestaande voorraad figuur yy. In de afgelopen jaren zien we dat de betaalbaarheid van de bestaande voorraad onder druk is komen te staan. Hierdoor is het betaalbare aanbod klein en voldoet dit niet aan de behoefte. In de MRA kijken we samen met het rijk naar instrumentarium om ook de bestaande voorraad betaalbaar te houden.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES



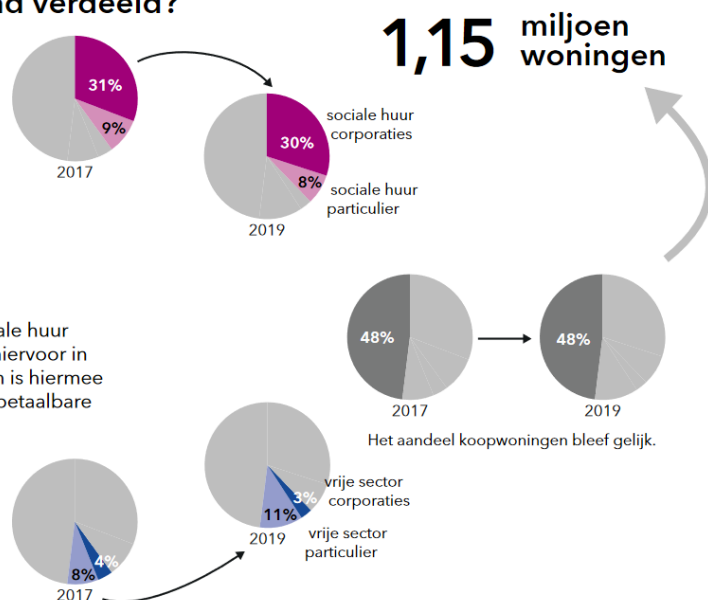
Bron: WiMRA 2019

Hoe is de woningvoorraad verdeeld?

Het aanbod in de vrije sector groeit door nieuwbouw en liberalisering. Door dat laatste vallen particuliere huurwoningen na een stijging van de huurprijs niet meer onder sociale huur maar in de vrije sector. Ook zijn er weinig betaalbare koopwoningen. Lage inkomens zijn hierdoor steeds meer afhankelijk van sociale huurwoningen van corporaties, maar die komen weinig beschikbaar.

Voor het eerst is de omvang van de sociale huur kleiner dan het aantal huishoudens dat hiervoor in aanmerking komt. Met een laag inkomen is hiermee de mogelijkheid op het vinden van een betaalbare woning verder afgenomen.

Van de mensen die recent verhuisd zijn ging een kwart naar een particuliere vrije sector woning. Met name woningzoekenden met een midden- en hoger inkomen deden dit.



Bron: WiMRA 2019

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	2.3 Landschap
Programma-manager naam:	Birte Querl
Email:	birte.querl@noord-holland.nl
Mobiel:	06-29459298

1) Essentie van de uitvoeringslijn

- Het belang van het landschap voor het leef- en vestigingsklimaat en een duurzame groei van de MRA. Landschappen in de MRA zijn heel divers en van bijzondere kwaliteit.
- Landschap is een thema dat de gemeentegrens overstijgt. Vele partijen opereren er in met verschillende doelen, middelen en verantwoordelijkheden, ook gemeenten. Het vergt regionale samenwerking om te zorgen dat ontwikkelingen leiden tot versterking van landschappelijke kwaliteiten i.p.v. aantasting. Zo is het nodig om de groenblauwe opgave als belangrijk onderwerp te verankeren in het ruimtelijk domein, bijv. in de Verstedelijkingsstrategie van Rijk en MRA. Landschap kan ook oplossingen bieden voor diverse uitdagingen, zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit, gezondheid, etc.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

Wij willen gemeenten helpen in het bereiken van hun ambities op het gebied van het landschap. Dat doen we door het leveren van concrete producten, zoals in 2020 met de 'Kansenkaart: Sterke steden hebben sterke landschappen', waarin alle landschapsopgaven van regionaal belang zijn opgenomen. Deze kansenkaart wordt gebruikt als bouwsteen in gebieds- en beleidsprocessen, zoals in de Verstedelijkingsstrategie MRA. In laatstgenoemd proces agenderen we de landschapsopgaven die een gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn van Rijk en regio. De MRA onderzoekt daarnaast welke financiële instrumenten bestaan of nodig zijn om de landschapsopgaven in de MRA te bekostigen. De uitkomsten van dat onderzoek helpen gemeenten en deelregio's hun opgaven op het gebied van landschap (blauw en groen) te realiseren.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

We versterken de kwaliteit en toegankelijkheid van het landschap voor onze inwoners en dragen daarmee ook bij aan de klimaatambities van de gemeente.

4) De meest relevante (digitale) documenten

Kansenkaart 'Sterke steden hebben sterke landschappen' (september 2020)

https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2021/07/Kansenkaart-MRA-landschap_-2020.pdf

Manifest voor het Landschap (mei 2021)

[Manifest-voor-het-Metropoolregio-Landschap-2021.pdf](https://www.metropoolregioamsterdam.nl/Manifest-voor-het-Metropoolregio-Landschap-2021.pdf) ([metropoolregioamsterdam.nl](https://www.metropoolregioamsterdam.nl))

Verstedelijkingsconcept Metropoolregio Amsterdam 2030/2050 (versie 2, april 2021)

-> Hoofdstuk 2.6 'Waardevol landschap', pag.34)

<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/project/verstedelijkingsstrategie>

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Voor nieuwe gemeenteraden kan ook de documentaire 'De Regio Amsterdam, veranderende landschappen door de eeuwen heen' (oktober 2020) een interessant document zijn:

[Documentaire toont veranderend landschap in de MRA door de eeuwen heen - metropoolregioamsterdam](#)

5) Kengetallen

Het aantal bezoekers van het landschap, zoals natuur- of recreatiegebieden neemt ieder jaar toe. In de coronaperiode in veel gebieden zelfs met 30%. Dit is een voorproefje van de druk op het landschap bij toenemende verstedelijking. Tegelijk zien we de aantallen soorten zoals weidevogels dalen. De baten van het landschap komen niet op dezelfde plek terecht als de lasten. Ondanks alle positieve effecten van het landschap voor de mens en zijn omgeving, maakt landschap geen vanzelfsprekend deel uit van businesscases bij verstedelijking.

Metropolaan Landschap heeft in 2019 een eerste aanzet gedaan om de groenblauwe opgaven in de MRA te kwantificeren. Er is nu een vervolgonderzoek gestart over de financiering en bekostiging van de landschapsopgaven. Dat gaat helpen om de kosten en baten wel bij elkaar te brengen.

Wat is bereikt in de afgelopen jaren?

- Het agenderen van de grote landschapsopgaven in de MRA en in de Verstedelijkingsstrategie
- Het 'ontdekken' en agenderen van de Westeinderscheg, als een nieuwe scheg in de MRA. Deze scheg verbindt het Amsterdamse Bos met het Groene Hart.
- Opening en evaluatie van de eerste 'Buitenpoort' in Santpoort-Noord. 'Buitenpoorten' zijn spoorwegstations op het snijvlak van stad en land, die als startpunt gebruikt kunnen worden om van het buitenleven te genieten. Op die manier wordt de toegankelijkheid van het landschap in de MRA op een laagdrempelige en duurzame wijze gestimuleerd. Inmiddels lopen onderzoeken naar nieuwe Buitenpoorten, zoals Bussum-Zuid, Wormerveer/Zaanse Schans en Haarlem-Spaarnwoude.
- Gedeelde kennis over de waarden van het landschap (een set kaarten in het document 'Kansenkaart: Sterke steden hebben sterke landschappen')
- Een narratief over het landschap in de MRA, zowel als rapport als in de vorm van een film (zie link onder punt 4)

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

2.4 transitieopgave leefomgeving

Deze uitvoeringslijnen bestaan uit twee delen:

- Energietransitie, zie ook 1.4
- Klimaatadaptatie

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	2.4 transitieopgave leefomgeving: Energietransitie 2
Programma-manager	naam: Edwin Oskam
	Email: e.oskam@amsterdam.nl
	Mobiel: 06-13546510

1) Essentie van de uitvoeringslijn

Zie ook 1.4

Realisatie van de ambities uit het Klimaatakkoord houdt een enorme transitieopgave in voor de gebouwde omgeving. Dit heeft grote consequenties voor zowel de nieuwbouw als de bestaande voorraad. Het vormgeven en versnellen van die transitie vraagt om samenwerking tussen lokale overheden, maar ook om samenwerking met marktpartijen, kennisinstellingen en rijksoverheid. De afgelopen jaren heeft dat o.a. vorm gekregen via:

- Het programma Cirkelstad waarin partijen in de MRA met elkaar aan de slag gingen met circulair, klimaat-adaptief en energieneutraal bouwen;
- Het MRA warmtekoude-programma dat gemeenten ondersteunde bij het vormgeven van hun Transitievisies warmte.
- De inzet op een Green Deal houtbouw die een forse impuls moet geven aan houtbouw en biobased bouwen.
- De ambitie – uitgesproken tijdens de Ochtend van de Duurzaamheid – om als MRA te werken aan een integrale aanpak voor toekomstbestendig bouwen.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

- Het Uitvoeringsconvenant ('Green Deal') Houtbouw MRA 2021-2025 beoogt om vanaf 2025 van alle nieuwbouw in de MRA minimaal 20% uit te voeren in circulaire houtbouw/ biobased bouw.
- De ambitie is om in 2022 op MRA niveau een convenant af te sluiten over een integrale aanpak voor toekomstbestendig bouwen en om op MRA-niveau tools te ontwikkelen voor gemeenten om te komen tot prestatiegericht uitvragen op duurzaamheidsambities.
- Binnen de MRA vormgeven van een aanpak op het thema energiearmoede die moet voorkomen dat energiearmoede de transitie van de leefomgeving in de weg gaat zitten.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

3) De meest relevante (digitale) documenten

Beide digitale documenten zijn op te vragen via e.oskam@amsterdam.nl

- *Green Deal houtbouw (week 27 beschikbaar)*
Het Uitvoeringsconvenant ('Green Deal') Houtbouw MRA 2021-2025 beoogt om vanaf 2025 van alle nieuwbouw in de MRA minimaal 20% uit te voeren in circulaire houtbouw/ biobased bouw.
- *Verslag van de Ochtend van de Duurzaamheid*

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	2.4. Transitieopgaven leefomgeving: Klimaatadaptatie
Programma-manager	naam: Joram de Ruijter
	Email: jderuijter@haarlem.nl
	Mobiel: 06-43000907

1) Essentie van de uitvoeringslijn

In MRA verband streven we naar een Klimaatbestendige MRA in 2050, bestand tegen de impact van extremer weer (droogte, hitte, hoosbuien) en toenemende overstromingsrisico's vanuit de zee of de rivieren. Zodat optredende schade afneemt en de leefbaarheid toeneemt.

De meerwaarde van programma MRA Klimaatbestendig ligt bij afstemming over uitgangspunten en afspraken op regionaal niveau, met name gericht op klimaatbestendige gebiedsontwikkeling en vitale en kwetsbare infrastructuur. Dit heeft geresulteerd in: Bewustwording en agendering van klimaatadaptatie, het vaststellen van ambities voor klimaatbestendigheid, het opleveren van het project Resilience by design, het vaststellen van een position paper Vitale en kwetsbare functies, het verschaffen van inzicht in het kostenverhaal voor Klimaatbestendige nieuwbouw, het onderschrijven van een intentieovereenkomst Klimaatbestendige nieuwbouw, het opleveren van een handreiking voor gemeenten, en een stevige positionering van klimaatbestendigheid binnen de Verstedelijkingstrategie van de MRA en het Rijk.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

Desinvesteringen en hoge kosten op een later moment voorkomen door vanaf nu bij alle ruimtelijke plannen rekening te houden met de impact van (toekomstige) klimaatverandering.

- Uitvoeren acties intentieovereenkomst Klimaatbestendige nieuwbouw/ gebiedsontwikkeling, bijvoorbeeld het implementeren van de Handreiking Klimaatbestendige nieuwbouw.
- Uitvoeren van een risicoanalyse en risicodialog Vitaal en kwetsbare infrastructuur
- De MRA (gemeenten) gaan aan de slag met het opstellen van integrale duurzaamheidsprestatie, eisen nieuwbouw in samenwerking met de programma's Bouwen en wonen, Klimaatadaptatie, Energietransitie en Circulaire economie
- Integrale visie op relatie robuust watersysteem MRA en RO Ontwikkelingen ten behoeve van de MRA gemeenten.
- De ambitie om klimaatbestendigheid nog beter te verankeren bij nieuwbouw en vanaf 2022 ook in de bestaande stad.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

Niets doen is geen optie, het aanpassen aan de impact van klimaatverandering wordt daarom volkomen normaal bij alle beslissingen van de gemeente.

4) De meest relevante (digitale) documenten

Beide documenten zijn op te vragen bij jderuijter@haarlem.nl

Intentieovereenkomst Klimaatbestendige nieuwbouw (+ basisveiligheidsniveaus)

In 2021 hebben overheden, maatschappelijke instellingen en de marktpartijen een intentieovereenkomst onderschreven voor klimaatbestendige nieuwbouw. De partijen spannen

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

zich in om het basisveiligheidsniveau klimaatbestendige nieuwbouw binnen het eigen beleid en handelen te implementeren. Dit leidt tot een gelijk speelveld zodat iedereen overal in de MRA even veilig kan wonen, werken en recreëren.

Position paper Vitaal en Kwetsbaar functies

Vitale en kwetsbare functies zijn functies die bij uitval of beschadiging ernstige schade (direct of indirect) met zich mee kunnen brengen voor mens, milieu en economie. Uitval van deze functies, zoals elektriciteit, telecom en weginfrastructuur, hebben juist regionaal en lokaal grote impact. Als regio hebben we echter niet alle bevoegdheden om de risico's die we lokaal lopen weg te nemen. Hiervoor is de regio afhankelijk van het Rijk. De position paper biedt de basis om hierover het bestuurlijke gesprek aan te gaan.

5) Kengetallen

- [Cijfers over klimaatverandering in de Metropoolregio Amsterdam](#)
[Dit geeft de trend van klimaatverandering binnen de MRA aan. Dit regio specifieke overzicht is opgesteld door het KNMI.](#)
- <https://mra.klimaatatlas.net/>
Dit geeft de stresstesten voor de impact van verschillende klimaatopgaven aan (droogte, hitte, extreme regen, overstromingsrisico's etc.)

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	Kunst, Cultuur en Erfgoed
Programma-manager naam:	Els Joosten (waarnemend)
Email:	joostene@noord-holland.nl
Mobiel:	0625762235

1) Essentie van de uitvoeringslijn

Het MRA programma Kunst, Cultuur & Erfgoed heet *meer dan de delen*. Juist de optelsom van het rijke cultuuraanbod in de hele MRA en de ambitie om dat dat versterken en bereikbaar te maken voor iedereen lukt alleen door samen te werken.

De twee hoofddoelstellingen van het programma zijn:

- a) Het bevorderen van de cultuurparticipatie in de gehele MRA
- b) Het faciliteren van toekomstbestendige cultuur- en erfgoedsectoren in de gehele MRA

Dit doen wij binnen vijf programmalijnen:

1. Samenwerking

We bevorderen en faciliteren kennis, uitwisseling en samenwerking op het gebied van kunst, cultuur en erfgoed in de MRA.

Resultaten: stimuleringsregeling culturele samenwerking, kennisdelen, werksessies en regionale database cultuur.

2. Toegankelijkheid

We maken kunst, cultuur en erfgoed in de MRA zo toegankelijk mogelijk voor alle inwoners en bezoekers.

Resultaten: doorontwikkeling cultuurmarketing, pilots bereikbaarheid en promotie van cultuur in de deelregio's (Haarlem, Zaanstad, Amstelveen op de planning: Gooi en Vechtstreek en Almere)

3. Cultuur aan de basis

Alle kinderen en talenten in de MRA moeten de kans krijgen om hun creatieve talent te ontdekken, te ontwikkelen en te ontplooien.

Resultaten: verkenning cultuureducatie, nader onderzoek naar vervoerssysteem scholen binnen de MRA

4. Ruimte

We benutten de ruimte in de MRA optimaal voor kunst, cultuur, erfgoed en creatieve industrie.

Resultaten: samenwerkingstraject Broedplaatsen-inventarisatie vraag en aanbod, Groene Menukaart Culturele instellingen.

5. Erfgoed

We bevorderen duurzaam behoud en het toekomstbestendig maken van het materiele en immateriële erfgoed in de MRA.

Resultaten: Cultuurhistorische waardenkaart, loods herbestemming,

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

De kunst en cultuursector is van groot belang. Niet alleen vanuit een toeristisch perspectief, maar zorgt er ook voor dat deze regio aantrekkelijk is voor bewoners en bedrijven om zich te vestigen. Bovenal zorgt kunst & cultuur voor het verbinden van bewoners, voor innovatie en vernieuwing, voor persoonlijke ontwikkeling en het versterken van de maatschappelijke betrokkenheid.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

De ambitie voor de komende jaren is om met alle MRA partners samen te werken aan het herstel van de culturele- en erfgoedsector. Deze sector is hard geraakt door de coronacrisis. De MRA herbergt met steden als Amsterdam en Haarlem de kern van de Nederlandse cultuur, met een grote hoeveelheid culturele instellingen van (inter-) nationaal belang. Maar eveneens zijn er veel innovatieve culturele ondernemers en ZZP'ers gevestigd. Waar normaal onze regio bruist van culturele activiteit was tijdens corona het alleen mogelijk om via digitale kanalen de bezoekers te bereiken. Van het digitaal werken is veel geleerd zijn nieuwe vormen en cross-overs ontstaan. Maar liveoptredens worden niet gemist. Het publiek komt langzaam weer terug, maar de sector zal de eerste jaren nog nodig hebben om weer op niveau te komen. Daarom slaan we de handen ineen om sterker uit de crisis te komen.

De MRA partners zien dat de samenwerking waardevol en vruchtbaar is, maar deze is nog onvoldoende verankerd. Gezien de beperkte fte's en budgetten bij provincies en gemeenten nodig zijn het lokale herstel, is het niet mogelijk om de MRA samenwerking gestalte te geven vanuit die spaarzame fte's en budgetten. Meer investering op fte en budget voor cultuur is hiervoor nodig.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

We werken samen in het cultuurprogramma aan de opgave dat cultuur er voor iedereen is en blijft. De Metropoolregio Amsterdam draagt bij om cultuurparticipatie te vergroten, de sector toekomstbestendig te maken.

4) De meest relevante (digitale) documenten

Toelichting op het MRA programma Kunst, cultuur en erfgoed

<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2019/11/Meer-dan-de-delen-Cultuurprofiel-MRA.pdf>

Groene menukaart

Dankzij de 'Groene Menukaart Musea en Podiumkunsten' kunnen culturele instellingen concrete stappen zetten voor het verduurzamen van hun pand. De Groene Menukaart geeft op laagdrempelige wijze inzicht in de duurzame mogelijkheden voor gebouwen met een culturele functie. Bij deze maatregelen wordt naast de technische mogelijkheden ook inzicht gegeven in regelgeving, indicatie van de besparing en een overzicht gegeven van gemeentelijke, provinciale en landelijke financieringsmogelijkheden. Verschillende culturele instellingen die al hard aan de slag zijn met verduurzaming delen op het platform hun ervaringen en tips.

<https://www.degroenemenukaart.nl/nl/landelijk/podia>

Er is bij verschillende organisaties veel data beschikbaar over de erfgoed- en maatschappelijke waarden binnen de MRA. In de waardenkaart MRA landschap en erfgoed zijn deze samengevoegd en openbaar beschikbaar. Het doel van de waardenkaart is op een aantrekkelijke en toegankelijke manier inzicht geven in de landschappelijke waarden van de MRA wat betreft cultuurhistorie, natuur en beleving op hoofdlijnen. De kaart kan dienen als belangrijke inhoudelijke input bij discussies over ruimtelijke ontwikkelingen binnen de MRA, over de omgevingskwaliteit van het gebied en over de kernwaarden van de verschillende landschappen en structuren binnen de Metropoolregio.

[Waardenkaart MRA \(mooinoord-holland.nl\)](https://waardenkaartmra.mooinoord-holland.nl/)

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

5) Overige

Binnen het programma wordt gewerkt aan een MRA monitor voor cultuur en erfgoed. Daar hopen we komende jaren dergelijke cijfers te kunnen leveren.

De cultuursector is enorm zwaar getroffen door de coronacrisis. We staan nu voor een periode van herstel. Het is hierbij van uitermate groot belang gezamenlijk op te trekken en de verbinding te zoeken. Zodat kunst en cultuur voor alle inwoners van de MRA bereikbaar zijn en blijven en instellingen en makers elkaar versterken. De MRA kan hierbij als vliegwiel functioneren. Vanuit het MRA verband wordt tevens het landelijke gesprek voorbereid om de bovenregionale infrastructuur in stand te houden en te verbeteren. Vliegwiel voor komende 4 jaar.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	2.6. Recreatie en Toerisme
Programma-manager	naam: Ellen van der Vossen
	Email: e.vossen@amsterdam.nl
	Mobiel: 06-46215011

1) Essentie van de uitvoeringslijn

We werken samen om de bestemming MRA groter te maken en bezoekers te spreiden over de regio. Daarbij zoeken we steeds naar balans tussen de belangen en behoeftes van bewoners, bezoekers en bedrijven. Het delen van kennis en data (ook bijv. over accommodaties) levert relevante inzichten op voor gemeentes én MRA breed. We weten dat de toerist zich niet laat leiden door gemeentegrenzen. Via het programma Amsterdam bezoeken Holland zien (ABHZ) zijn we succesvol om bezoekers te verleiden de regio te bezoeken. We leveren met toerisme een bijdrage aan de maatschappelijke opgaven in de MRA. Zo zijn bijv. OV voorzieningen met toerisme inkomsten gefinancierd. De aandacht voor leefkwaliteit en duurzaam toerisme wordt MRA breed steeds cruciaal. En recreatie komt, mede door corona, hoger op de agenda. Door samen te (blijven) werken en de grote diversiteit in de MRA te benutten, kunnen we bezoekersstromen toekomstbestendig en met respect voor leefbaarheid managen.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

De ambitie is om te komen tot een strategie voor toerisme en recreatie waarbij deze zoveel mogelijk bijdragen aan de leef kwaliteit van de inwoners van de MRA, in plaats van af te doen aan de leefbaarheid. We willen toe naar een toekomstbestendig toerisme en recreatie strategie voor de hele MRA waarin spreiding, sturing en samenwerking centraal staan. Zodat toerisme ons niet overkomt maar we zelf actief sturen. Met oog voor balans van bedrijven, bezoekers en bewoners. Daartoe delen we in de MRA actief informatie, data en effectiviteit van sturingsinstrumenten rond toerisme en recreatie.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

Toerisme moet een bijdrage leveren aan de leefkwaliteit van bewoners waarbij we inzetten op meer duurzaam, toekomstbestendig toerisme, daarnaast moeten recreatiemogelijkheden in de buurt en regio voor elke inwoner bekend, toegankelijk en bereikbaar zijn.

4) De meest relevante (digitale) documenten

https://www.amsterdameconomicboard.com/app/uploads/2016/03/strategische_agenda_toerisme_mra_20140925_def_opgemaakt.pdf

Deze agenda wordt najaar 2021 geherijkt, ook op basis van een onderzoek naar draagkracht, drukte en ontwikkelruimte in de MRA.

5) Kengetallen

In 2024 bezoekt 28,5% van de internationale bezoekers, die in Amsterdam verblijven, de regio. Najaar 2021 wordt de huidige strategie geherijkt en ook de doelstellingen geactualiseerd. Door corona is het aantal (internationale) bezoekers in 2021 lastig te bepalen. Groei is geen doel meer. Het streven is een goede balans tussen bezoekers, bewoners en bedrijven.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda	nr.:	3.1 Schaalsprong mobiliteitssysteem
Programma-manager*	naam:	Edwin Konings (VRA) / Kees vd Zwart (Prov NH) / Gerda Dekker (Prov FL)
	Email:	E.Konings@vervoerregio.nl / zwartl@noord-holland.nl / gerda.dekker@flevoland.nl
	Mobiel:	06-31924118 / 06-52018546 / 06-50005281

*Alle 3 genoemd omdat we alle 3 aanspreekpunt zijn binnen de eigen OV autoriteit voor de eigen regionale ambities (bus/tram). Edwin Konings is MRA-aanspreekpunt voor dit dossier.

1) Essentie van de uitvoeringslijn

Onze regio kent vele uitdagingen op het gebied van leefbaarheid en bereikbaarheid. Niet in het minst worden onze ambities gedreven door snelle realisatie van omvangrijke woningbouwplannen. Onze visie is dat deze uitdagingen alleen effectief aangepakt kunnen worden met een schaalsprong van het mobiliteitssysteem. Gezamenlijk met het Rijk wordt gewerkt aan Toekomstbeeld auto, fiets (zie 3.2 fiets) en OV. Ten behoeve van de landelijke uitwerking van het OV Toekomstbeeld onder regie van IenW in 2020, is er voorafgaand in 2019 een regionaal OV toekomstbeeld 2040 opgesteld. In dit rapport is een voorkeursnetwerk en handelingsperspectief voor de komende jaren uiteengezet en een visie verwoord op de samenhang tussen regionale (bus, tram en metro) en landelijke (trein) OV-systemen. Het Regionaal OV Toekomstbeeld opereert niet alleen op MRA-schaal, maar vertegenwoordigt de gehele provincie Noord-Holland en Flevoland.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

Het ROVT omvat een voorkeursnetwerk in 2040 dat bestaat uit diverse ambities met als basis hoogwaardige OV-verbindingen (HOV) voor onder andere bus, tram en metro. Deze hoogwaardige verbindingen vormen samen met lokale buslijnen het totale OV-netwerk. Het realiseren van het totaal aan ambities moet leiden tot een netwerk van stevige OV-verbindingen met meerwaarde voor alle reizigers in Noord-Holland en Flevoland.

De ROVT ambities worden op drie manieren opgepakt:

- In het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB) worden de 'grote' (metro)bouwstenen opgepakt. Voorbeelden zijn: Noord-Zuidlijn naar Schiphol/ Hoofddorp, Sluiten Kleine Ring en Amsterdam Bay Area (IJmeerverbinding). In het Multimodaal Toekomstbeeld wordt onderzocht wat kansrijke oplossingen zijn voor weg, fiets, OV en hubs om de groei op verschillende netwerken op te vangen. Samen Bouwen aan Bereikbaarheid is een samenwerking van de MRA met het Rijk.
- Spoorgerelateerde bouwstenen, bijvoorbeeld hoofdrailnet en nieuwe stations, worden zo veel mogelijk meegenomen in het proces Landelijk Toekomstbeeld OV. Daarnaast wil de NS graag met de regio's Regionale Ontwikkelagenda's voor Noord-Holland en Flevoland opstellen.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

- De drie OV autoriteiten zijn zelf aan zet voor de regionale HOV-ambities (bus en tram) uit het ROVT. Via eigen programma's en concessiebeheer wordt aan de slag gegaan met die HOV-ambities.

Kortom, de uitvoering van de ambities ROVT is cruciaal om de bereikbaarheid in de provincies Noord-Holland en Flevoland op peil te houden. Het regionale OV-systeem kan tevens op bepaalde relaties het spoorstelsel ontlasten (bijvoorbeeld op de relatie Amsterdam-Schiphol), wat een win-win situatie voor Rijk en regio kan opleveren. De schaa sprong OV zal zich op alle niveaus moeten manifesteren; van de landelijke gebieden en dorpen in Flevoland en Noord-Holland tot de grote verstedelijkte agglomeratie van Amsterdam en van kleinschalige vraagafhankelijke OV-systemen tot zware spoor- en metrosystemen. Daarmee is schaa sprong niet alleen nodig in de netwerken, maar ook in de houding van reizigers, bestuurders en maatschappelijke actoren."

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

Gezamenlijk met u het Regionaal OV Toekomstbeeld realiseren: een schaa sprong voor het openbaar vervoer is een kansrijke noodzaak!

4) De meest relevante (digitale) documenten

- Regionaal OV Toekomstbeeld deel 1 - <https://vervoerregio.nl/artikel-id/3b6e8c28-0330-407b-b659-7988ef7d6ec8>
- Regionaal OV Toekomstbeeld deel 2 bijlagen - <https://vervoerregio.nl/artikel-id/246e41c8-40b0-46de-b7b4-931bbe16bc44>
- <https://samenbouwenaanbereikbaarheid.nl/>

5) Kengetallen

Zie pagina 2-3 bij document 1 – Regionaal OV Toekomstbeeld deel 1

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda	nr.:	3.2 Fiets
Programma-manager	naam:	Frans Hasselaar
	Email:	f.hasselaar@vervoerregio.nl
	Mobiel:	06-20004502

1) Essentie van de uitvoeringslijn

De overheden in de MRA werken sinds het gesloten convenant in 2018 samen om uiterlijk in 2025 een kwalitatief hoogwaardig verbonden fietsnetwerk in de MRA te realiseren. Dit worden de metropolitane fietsroutes genoemd. Het doel is de belangrijkste woon, werk en recreatiegebieden in de MRA en omgeving met elkaar te verbinden. Door de aantrekkelijkheid van het fietsnetwerk wordt het fietsgebruik gefaciliteerd en gestimuleerd. De verantwoordelijkheid van de verbeteringen van fietsroutes ligt bij de wegbeheerders (gemeenten, provincies, Rijkswaterstaat, recreatieschappen, waterschappen, havenbeheerders). De provincies en vervoerregio subsidiëren metropolitane fietsroutes.

De MRA rapporteert jaarlijks over de stand van zaken m.b.t. de realisatie van het fietsnetwerk en brengt adviezen uit aan het MRA Platform Mobiliteit over de voortgang.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

Naast voltooiing van het metropolitane fietsnetwerk in 2025 wordt gewerkt aan een Nationaal Toekomstbeeld Fiets 2040 (NTF) voor Nederland. In september 2020 zal de regionale bijdrage vanuit de MRA worden opgeleverd. Daarin zullen fietsverbindingen aan de orde komen die op iets langere termijn spelen, maar komende jaren moeten worden voorbereid. Denk hierbij o.a. aan fietsbruggen over 't IJ, veerverbindingen in 't IJ en Noordzeekanaalgebied, fiets bij mogelijke IJmeerverbinding en stedelijke fietsverbindingen die verband houden met de MRA verstedelijkingsstrategie (m.n. ontsluiting nieuwe woon/werkgebieden). Daarnaast is er in het NTF aandacht voor fietsstallingen bij OV-knooppunten en fietsstimuleringsprojecten. Om het fietsgebruik te stimuleren heeft de MRA (vanuit duurzaamheid en mobiliteit) en het Amsterdam Economic Board in 2021 het initiatief genomen voor een Green Deal Fietsmetropool. In oktober 2021 sluiten daartoe MRA-overheden, kennis- en onderwijsinstellingen en bedrijfsleven een convenant om de komende 5 jaar ideeën voor verder fietsgebruik te bundelen en om te zetten in concrete fietsstimuleringsprojecten.

Al deze plannen gaan alleen tot resultaten leiden als gemeenten deze regionale kaders voor het fietsbeleid opnemen in het eigen gemeentelijk beleid en acties ondernemen om de fietsinfrastructuur en toenemend fietsgebruik in eigen gemeente te faciliteren en te verbeteren.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

De gemeente stimuleert het fietsgebruik op grotere afstanden (15-25 km) door de ontbrekende verbindingen in het metropolitane fietsnetwerk te realiseren.

of indien het een gemeente betreft die geen metropolitane fietsroute heeft:

De gemeente stimuleert het fietsgebruik op grotere afstanden (15-25 km) door de eigen fietsverbindingen goed aan te sluiten op het metropolitane fietsnetwerk.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

4) De meest relevante (digitale) documenten

- Metropolitane Fietsroutes (2018)
https://openresearch.amsterdam/image/2019/1/3/rga108_bnl_o627_o4_metropolitane_fietsroutes_rapportage_25012018.pdf
- Voortgangsrapportage 2020 Metropolitane Fietsroutes
<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/metropolitane-fietsroutes-goed-op-weg/>

5) Kengetallen

In de voortgangsrapportage 2020 (zie hierboven) is met kleurcodes per traject in gemeente/deelregio aangegeven wat de stand van zaken is m.b.t. realisatie van metropolitane fietsroutes.

De MRA rapporteert en stimuleert samenwerking om tot oplossingen te komen. Onder handen is nu een samenwerking tussen gemeenten, provincie N-Holland en Vervoerregio Amsterdam om het regionale fietsnetwerk in regio Gooi- en Vechtstreek te verbeteren.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

3.3 Duurzame en innovatieve mobiliteit

Deze uitvoeringslijnen bestaan uit drie delen:

- Platform mobiliteit
- Samenwerkingsagenda en Reg. Uitvoerings agenda (stads) Logistiek
- Smart Mobility
- Zie ook 1.5 - Energie-infrastructuur en data-infrastructuur: MRA-Elektrisch

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	3.3. Duurzame & Innovatieve mobiliteit, Platform Mobiliteit
Programma-manager	naam: Sarah Benschop
	Email: sabenschop@almere.nl
	Mobiel: 06-52886164

1) Essentie van de uitvoeringslijn

De metropoolregio omspannt het daily urban system van de regio Amsterdam, ruwweg het gebied waarbinnen het meeste dagelijkse woon-werkverkeer plaatsvindt. Binnen dit gebied zijn er op allerlei terreinen – bereikbaarheid, arbeidsmarkt, woningmarkt – onderlinge afhankelijkheden. Wat de ene gemeente doet, heeft invloed op de andere. Daarom is een goede samenwerking cruciaal willen we de uitdagingen van de 21ste eeuw op het gebied van klimaat en verduurzaming maar ook op het gebied van sociaaleconomische vooruitgang aankunnen. Waarbij belangrijk is om te benadrukken dat in deze context welvaart niet meer slechts in banen en inkomen wordt uitgedrukt maar ook in toekomstbestendigheid en kwaliteit van leven.

Status Uitvoeringslijn 3.3.

Het doel van deze uitvoeringslijn 3.3. is regionaal uitwerking geven aan het thema mobiliteit van het Klimaatakkoord, verdere ontwikkeling van een regionaal netwerk van publieke oplaadpunten voor elektrisch vervoer, realisatie van kansrijke smart mobility-toepassingen binnen de MRA en mensen verleiden hun reisgedrag aan te passen om piekbelasting van het mobiliteitsnet tegen te gaan en keuzes voor duurzame mobiliteitsopties te stimuleren.

- Opstellen en uitvoering geven aan het Regionaal programma duurzame mobiliteit als uitwerking van de afspraken van het Klimaatakkoord op het gebied van mobiliteit
- Verdere uitvoering geven aan het project MRA-Elektrisch (**opgave 1.5**)
- Duurzame en innovatieve mobiliteit aanjagen met pilots, prijsvragen en optreden als launching customer
- Kennis bijeenbrengen en ontsluiten over impactvolle mobiliteitsinnovaties en over de mogelijkheden om duurzame mobiliteit in gebiedsontwikkeling te stimuleren

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

Deze Uitvoeringslijn moet een positieve bijdrage gaan leveren en effectieve oplossingen bieden voor de grote uitdagingen van de MRA op het gebied van wonen, werken, recreëren, mobiliteit, natuur en ecologie, duurzaamheid en leefbaarheid.

De ambities houden verband met tenminste negen thema's:

- Wonen. Verlichten van het dreigende woningtekort in de MRA, waarbij unieke en gevarieerde woonmilieus worden gecreëerd en leefbare wijken ontstaan met een goede balans tussen bestaande bouw en nieuwe ontwikkelingen;
- Werken. Bieden van robuuste werkgelegenheid in de Oostflank van de MRA, waardoor druk op het mobiliteitssysteem vermindert en de economische potentie van de MRA wordt vergroot;
- Bereikbaarheid. Bijdragen aan de doelstellingen van SBAB en de regionale ambities en het landelijk OV-toekomstbeeld 2040. Bereikbaarheid op orde met ruimte voor de noodzakelijke mobiliteitstransitie;
- Landschap. Het landschap als leidend principe en unique selling point voor alle ontwikkelingen in de MRA;
- Duurzaamheid. State-of-the-art duurzaamheid als randvoorwaarde en invulling van alle thema's;
- Natuur en ecologie. Natuur en ecologie op orde brengen en houden;
- Recreatie. Unieke mogelijkheden bieden voor recreatie voor de gehele MRA.
- Leefbaarheid. Leefbare wijken.
- Balans. Evenwicht in de ontwikkeling van bestaande en nieuwe gebieden.

3) De meest relevante (digitale) documenten

- a. MRA- E: <https://www.mra-e.nl/>

Binnen het project MRA-Elektrisch werken overheden in Flevoland, Noord-Holland en Utrecht samen om elektrisch vervoer te stimuleren en een netwerk van publieke oplaadpunten te realiseren MRA-E is als initiator, aanjager, vraagbaak en kennismakelaar actief in zo'n 80 gemeenten.

- b. MRA Platform Smart Mobility: <https://smartmobilitymra.nl/>

Met smart mobility-toepassingen houden we de Metropoolregio Amsterdam (MRA) bereikbaar, duurzaam en economisch sterk. Dit platform verbindt activiteiten op het gebied van smart mobility en verspreidt kennis waarmee we de MRA voorbereiden op de mobiliteit van de toekomst.

Het MRA-platform Smart Mobility werkt in 2021 vanuit 6 werklijnen: Digitalisering, Smart Infra, Mobility as a Service (MaaS), gebiedsontwikkeling en hubs, slimme en schone logistiek en verbinding met landelijke netwerken.

Logistiek

Stakeholders in de MRA hebben aangegeven dat er behoefte is aan een netwerkregisseur logistiek die zorgt voor verbindingen tussen overheden en bedrijfsleven, overzicht creëert, kennis deelt, agendeert en pilots aanjaagt. De samenwerkingsagenda logistiek en het MRA platform Smart Mobility zijn de basis van waaruit de netwerkregisseur logistiek werkt.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

- c. Programma schone en duurzame mobiliteit en GD ZES: <https://mraduurzaam.nl/wat-doen-wij/>

De Vervoerregio Amsterdam (Vervoerregio) geeft invulling aan het Programma Zero Emissie Mobiliteit. Hiermee stimuleert de Vervoerregio de transitie naar de mobiliteit van de toekomst. In 2025 zijn vrachtvoertuigen in de stad emissievrij. Logistieke en verkeersdata zijn slim gekoppeld. In de MRA verbinden verschillende partijen zich aan de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek (ZES) en zorgt hiernaast voor een intensivering van de inzet van partijen.

- d. Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP): <https://samenbouwenaanbereikbaarheid.nl/RMP>

Als onderdeel van de uitwerking van het Nederlandse Klimaatakkoord is er een Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) opgesteld om de mobiliteit in de provincies Noord-Holland en Flevoland te verduurzamen. Binnen de MRA-regio wordt het volledige RMP, zowel product als procesmatig, in Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB), geïntegreerd.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	3.3. Duurzame en innovatieve mobiliteit: Samenwerkingsagenda en Reg. Uitvoerings agenda (stads) Logistiek
Programma-manager	naam: Ton Geuzendam
	Email: t.geuzendam@vervoerregio.nl
	Mobiel: 06-20005590

1) Essentie van de uitvoeringslijn

Logistiek is per definitie gemeentegrens overschrijdend maar heeft lokaal veel impact. Denk aan bouw, horeca en pakketten. Afstemming over beleid en maatregelen moet dus regionaal.

In 2018 is de Samenwerkingsagenda Logistiek voor de MRA vastgesteld. De drie opgaven zijn:

- Passende ruimte voor schakels uit de logistieke ketens (bijv. logistieke hubs);
- Het efficiënter faciliteren van logistieke stromen (meer bundelen), en
- Stillere, schonere en veiligere vervoersbewegingen (Green Deal ZES).

Afgelopen jaren hebben wij vanuit de Samenwerkingsagenda logistiek de gezamenlijke aanpak Green Deal Zero Emissie Stadslogistiek (ZES) voor de MRA opgezet. We maken nu een dashboard logistieke stromen en hebben voor de regiogemeenten in kaart gebracht wat de effecten zijn van een zero emissie zone in Amsterdam en Zaanstad. Dit laatste onderzoek heeft veel bouwstenen opgeleverd om in de volgende stap een Regionale Uitvoeringsagenda Stadslogistiek te ontwikkelen. Met deze agenda helpen we alle gemeenten om het juiste beleid te ontwikkelen en in afstemming met elkaar maatregelen te nemen om de stadslogistiek te verduurzamen.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

De komende vier jaar is de Regionale Uitvoeringsagenda Stadslogistiek speerpunt. Samen met gemeenten in de MRA en het bedrijfsleven werken we uitvoeringsprogramma uit. Op regionaal niveau willen afstemmen welke maatregelen we het beste kunnen nemen om de stadslogistiek te verduurzamen. Naast de invoering van enkele zero emissie zones in grote gemeenten denken we bijvoorbeeld aan privileges, handhaving, ontheffingen en laadinfra voor logistiek. Bij veel gemeenten ontbreekt hiervoor de kennis en capaciteit. Vanuit de regio gaan wij kennis leveren en de afstemming organiseren.

Het is dus gewenst dat iedere gemeente deelneemt aan de Regionale Uitvoeringsagenda Stadslogistiek. We helpen dan elkaar en het logistieke bedrijfsleven, zij hebben dan overal in de MRA te maken met afgestemde regels voor stadslogistiek.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

Door samen te werken in de Regionale Uitvoeringsagenda Stadslogistiek ontstaat er een level playing field, hier hebben zowel de gemeenten als het bedrijfsleven baat bij.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

4) De meest relevante (digitale) documenten

- <https://amsterdameconomicboard.com/initiatief/green-deal-zero-emission-stadslogistiek-mra>
- <https://vervoerregio.nl/artikel/20210308-dashboard-voor-de-mra-logistiek-wat-rijdt-er-wanneer>

5) Kengetallen

Cijfers MRA: 4 miljoen vrachtauto bewegingen per jaar en 25 miljoen bestelautobewegingen per jaar. Het dashboard logistieke stromen gaat ons straks inzicht geven in de verdeling per gemeente. Ook informatie over de voertuigklasse is dan inzichtelijk.

Op dit moment is minder dan 1 procent van de bestelauto's elektrisch. Voor vrachtauto's is dit nog minder.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	3.3. Duurzame en innovatieve mobiliteit, Smart Mobility
Programma-manager	naam: Julie van Heteren
	Email: j.vanheteren@vervoerregio.nl
	Mobiel: 06-14231645

1) Essentie van de uitvoeringslijn

MRA Smart Mobility helpt de gemeenten van de MRA met de mobiliteitstransitie en de digitalisering van de mobiliteit. Gemeenten zijn zelf vaak het wiel aan het uitvinden op het gebied van bijvoorbeeld deelmobiliteit, hubs, digitalisering, inpassen van mobiliteit in gebiedsontwikkeling en de zorg voor voldoende mobiliteitsaanbod voor alle bewoners. Ze lopen tegen dezelfde vraagstukken aan. Soms is het nodig om onderling afspraken te maken en dezelfde kaders te gaan hanteren, soms moet wetgeving aangepast worden om innovaties mogelijk te maken. Het opschalen van succesvolle innovaties heeft samenwerking nodig tussen de overheden, met marktpartijen en het rijk. Het platform zorgt voor kennis (zowel vanuit de markt als landelijk en Europees), verbindt gemeenten aan elkaar die met dezelfde vraagstukken bezig zijn en ontwikkelt en implementeert tools voor het handen en voeten geven van smart mobility/innovaties op het gebied van mobiliteit.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

De opgaven in de MRA voor de gemeenten zijn veel en complex. Denk aan de druk op de woningmarkt, het uitvoeren van de klimaatdoelstellingen, de druk op het mobiliteitssysteem en de toenemende sociaal economische ongelijkheid. Daarnaast spelen er verschillende transities, zoals de energietransitie, circulaire transitie en digitalisering. Dit vraagt om een integrale aanpak.

Op het gebied van mobiliteit kan smart mobility bijdragen door de inzet van innovatieve toepassingen zoals door het gebruik van slimme verkeerslichten, de koppeling tussen de wegbeheerder en informatie in navigatiesystemen, samenwerking met marktpartijen bij het ontwikkelen van nieuwe mobiliteitsconcepten zoals Mobility as a Service en deelmobiliteitsconcepten.

Vanuit het MRA Platform maken we handzame tools voor alle partners van de MRA die helpen bij het vormgeven van smart mobility toepassingen die bijdragen aan de beleidsdoelstellingen. De belangrijkste is de leidraad gebiedsontwikkeling en smart mobility. De leidraad is een praktische handleiding voor het concretiseren van nieuwe mobiliteitsconcepten in gebiedsontwikkeling. Passende mobiliteitsoplossingen worden zo belangrijk dat woningbouwplannen vaak simpelweg niet meer kunnen worden gerealiseerd zonder. De leidraad, en in het bijzonder de inzet van een Mobiliteits Programma van Eisen/of mobiliteitsconcept, zorgt voor ontwikkelingen waarbij de mobiliteitsoplossingen beter passen bij de aard van het gebied. Het biedt een inhoudelijke onderbouwing voor de inzet van een samenhangend pakket aan maatregelen op het vlak van actieve mobiliteit, OV, Maas en deelmobiliteit en parkeernormen voor de privéauto. En zo draagt het bij aan het realiseren van beter bereikbare, veilige en leefbare gebieden.

De leidraad (digitaal) staat bij punt 4 (belangrijke documenten).

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

Meer aandacht voor digitalisering, gericht op het ontwikkelen van slimme toepassingen op het gebied van mobiliteit en de openbare ruimte.

4) De meest relevante (digitale) documenten

Binnen de MRA wordt op dit moment gewerkt aan een strategische agenda voor smart mobility. In het najaar kan de URL voor de strategische agenda hierin opgenomen worden. Op landelijk niveau wordt ook samengewerkt op het gebied van smart mobility via de zogenaamde Krachtenbundeling. De minister heeft in een brief aan de kamer bevestigd dat smart mobility een wezenlijke bijdrage levert aan de opgaven op het gebied van mobiliteit.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/11/30/brochure-smart-mobility-in-beweging>

De leidraad staat (zie punt 2) op:

<https://smartmobilitymra.nl/wp-content/uploads/2021/06/Leidraad-Gebiedsontwikkeling-Smart-Mobility-vernieuwde-versie.pdf>

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Uitvoeringslijn uit de MRA Agenda (nr):	Overig: De sociaal-maatschappelijke opgave van de MRA
Programma-manager	naam: Herman Swen
	Email: h.swen@zaanstad.nl
	Mobiel: 06 21226983

1) Essentie van de uitvoeringslijn

De MRA is van oorsprong een netwerk voor ruimtelijk-economische opgaven, maar steeds duidelijker wordt dat ruimtelijk-economische interventies sociaal-maatschappelijke effecten hebben. Ze kunnen bijdragen aan betere ontpleoingskansen voor de inwoners van de MRA, maar ook bestaande kansenongelijkheid vergroten.

In de afgelopen vier jaar is dit besef steeds sterker geworden. Zowel in de MRA-agenda als in de MRA Verstedelijkingsagenda is het belang van de sociaal-maatschappelijke invalshoek daarom duidelijk opgenomen. Ondertussen weten we ook heel veel meer over onderwerpen als betaalbaarheid en segregatie, woonwerkbalans en bereikbaarheid van werk, en gezonde leefomgeving en hebben we zo de basis gelegd van een evenwichtige en inclusieve MRA.

2) Ambitie/toegevoegde waarde van de uitvoeringslijn voor de komende vier jaar

We verbinden zo concreet mogelijk lokaal en deelregionaal beleid met de MRA-acties zodat alle inwoners van de MRA meer kansen krijgen om zichzelf te ontplooien. De komende vier jaar werken we aan de betaalbaarheid van wonen en het tegengaan van segregatie, aan een evenwichtiger woonwerkbalans en aan een gezonde leefomgeving. Denk aan een programmering van de woningbouw zodat betaalbaar wonen voor alle inwoners mogelijk wordt en wonen en werken dicht bij elkaar komen, ook voor praktisch en middelbaar opgeleiden. Voor dat laatste werken we ook aan een spreiding van economische activiteit en regionale voorzieningen, juist ook voor die gebieden waar dat het meest nodig is. We ondersteunen lokaal beleid op het gebied van kwetsbare gebieden en nemen ook regionaal maatregelen zodat sociaaleconomische gezondheidsverschillen en leefbaarheidsproblemen aangepakt worden. We maken hierover afspraken met het Rijk in het kader van de MRA Verstedelijkingsstrategie. We werken aan een gezamenlijke onderwijsagenda en intensiveren de samenwerking tussen Arbeidsmarktregio's rond werk en inkomen.

3) Een concept zinsnede om over na te denken voor een programma

Binnen de MRA zullen we de komende vier jaar (ook) werken aan het tegengaan van segregatie, een evenwichtige woonwerkbalans en een gezonde leefomgeving, en zullen we de samenwerking op onderwijs en op werk & inkomen, om zo te werken aan een metropool met gelijke kansen voor iedereen.

4) De meest relevante (digitale) documenten

- MRA Inclusief en Leefbaar. Analyse van de huidige situatie en de uitdagingen voor de Verstedelijkingsstrategie MRA. Onder 'documenten' op webpagina [MRA Verstedelijkingsstrategie](#). We willen de kansen en beperkingen die het ruimtelijk systeem biedt aan individuen en groepen optimaliseren en eerlijk verdelen over de bevolking.

FACTSHEET

t.b.v. gemeentelijke VERKIEZINGSPROGRAMMACOMMISSIES

Vanuit een brede blik op kansengelijkheid is er daarbij speciale aandacht voor gelijke kansen voor sociaaleconomisch kwetsbaarder groepen. Leefbaarheid en sociaaleconomische inclusiviteit zijn geen directe ruimtevragers. In die zin passen ze moeilijk in de opsomming van (ruimtelijke) opgaven. Maar sociale samenhang en de mogelijkheid voor mensen om zich te ontplooiën worden wel beïnvloed door ruimtelijke keuzes. Inclusiviteit is daarom een onlosmakelijk onderdeel van de verstedelijking. De betaalbaarheid van wonen en het tegengaan van segregatie, een evenwichtiger woonwerkbilans en een gezonde leefomgeving zijn daarbij sleutelonderwerpen om te werken aan een inclusieve stad en metropool.

- [De Noodzaak van Tuinieren, hoe met ruimtelijke condities economische excellentie en kansengelijkheid te bevorderen.](#) Om mensen gelijke kansen te bieden en de economische prestaties van Nederland te vergroten, moeten overheden vaker met een ruimtelijke bril moeten kijken. Beleidskeuzes, bijvoorbeeld op het gebied van infrastructuur, woningbouw, economische clusters en onderwijs, zijn van invloed op de ruimtelijke condities en de ontwikkelkansen van mensen en onze economie die daaruit volgen.
- [Toegang tot de stad: hoe publieke voorzieningen, wonen en vervoer de sleutel voor burgers vormen](#). Om toegang tot het stedelijk leven te hebben moet je in de nabijheid kunnen wonen, gebruik kunnen maken van publieke voorzieningen en je kunnen verplaatsen. Dat lukt steeds minder mensen. Wonen in de stad wordt steeds duurder, dat geldt zowel voor huur- als koopwoningen. Er is fors bezuinigd op publieke voorzieningen als zorg, bibliotheken, sport en welzijnscentra. En vervoer, om bijvoorbeeld naar werk, school of het ziekenhuis te gaan, is voor veel mensen te duur of tijdrovend. Hierdoor neemt de toegang tot de stad voor steeds meer mensen af. Het vraagstuk van de toegankelijkheid van steden moet op de agenda en we moeten manieren schetsen waarop de overheid kan waarborgen dat steden toegankelijk zijn en blijven voor iedereen.

5) Kengetallen

In het document *'MRA Inclusief en Leefbaar. Analyse van de huidige situatie en de uitdagingen voor de Verstedelijkingsstrategie MRA'* staan analyses die gebaseerd zijn op twee samengestelde indicatoren: de Sociale Kwetsbaarheidsscore (die aangeeft op hoeveel 'hulpbronnen' een bovengemiddeld deel van de populatie van een buurt kwetsbaar is) en de Ruimtelijke Kwetsbaarheidsscore (die aangeeft op hoeveel ruimtelijke elementen een buurt kwetsbaar is). Gegevens kunnen gegenereerd worden op wijk- gemeente- en deelregionaal niveau voor de huidige situatie. Waarschijnlijk kan dat ook met terugwerkende kracht en op een hoger schaalniveau naar toekomstige beleidsinterventies vertaald worden.



Aan MRA Regiegroep Plus
Van MRA Directie
Contact Arjen Overbeek, a.overbeek@metropoolregioamsterdam.nl, 06-22766725
Onderwerp Ondersteuning en inspiratie voor de verkiezingsprogramma's, coalitieakkoorden en raadprogramma's en introductieprogramma in drie fasen
Datum 28 juni 2021

Deze memo biedt een kort overzicht van de vormen van ondersteuning en inspiratie in de komende maanden tot en met na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022.

Dit vindt plaats in drie fasen. Eerst maken we Factsheets van MRA onderwerpen voor de opstellers van de verkiezingsprogramma's in de zomer van 2021. Na de gemeenteraadsverkiezingen ontvangen de opstellers van coalitieakkoorden en of raadprogramma's geactualiseerde factsheets, incl. een overzicht van programma-managers die men kan vragen om inhoudelijke ondersteuning. En natuurlijk het aanbod van een MRA-introductieprogramma voor alle raadsleden en collegeleden aan het begin van de nieuwe raads/collegeperiode.

1. MRA en de verkiezingsprogramma's

De verkiezingsprogramma-commissies van de politieke partijen in de MRA-gemeenten wordt informatie aangeboden d.m.v. factsheets over wat er de afgelopen tijd aan ontwikkelingen zijn geweest binnen de Metropool Regio Amsterdam, wat nu van belang is en wat er de komende tijd op stapel staat. Dit gebaseerd op de uitvoeringslijnen van de MRA Agenda. Bijgevoegd wordt de lijst van alle ambtelijke trekkers van de uitvoeringslijnen, zodat schrijvers hen apart kunnen benaderd voor verdere achtergrondinformatie.

Het aanbod aan de opstellers van verkiezingsprogramma's verloopt via de burgemeesters en de griffiers van de gemeenten waar in maart 2022 verkiezingen zijn. Tevens wordt deze informatie op de MRA-website geplaatst

2. MRA en de coalitieakkoorden na de gemeenteraadsverkiezingen 16 maart 2022

De schrijvers van de coalitieakkoorden (veelal raadsleden, wethouders, en mogelijk in de ondersteuning lokale ambtenaren) ontvangen de geactualiseerde factsheets



over de MRA ambities en ontwikkelingen voor de komende jaren informatie. Bijgevoegd wordt de lijst van alle ambtelijke trekkers van de uitvoeringslijnen, zodat schrijvers hen apart kunnen benaderd voor verdere achtergrondinformatie.

Het aanbod van deze informatie wordt op 17 maart 2022 (gelijk aan 2018) aan alle burgmeesters, griffiers en gemeentesecretarissen verzonden.

3.MRA en Introductieprogramma voor alle raadsleden en bestuurders

Voor alle gekozen raadsleden en apart voor de nieuwe colleges van B&W wordt na de verkiezingen van 16 maart 2022 een introductieprogramma over de MRA verzorgd. Dit introductieprogramma is nadrukkelijk ook bedoeld voor raadsleden en bestuurders die de MRA al uit een vorige bestuursperiode kennen. Bestuurders die zich eerder met de MRA samenwerking bezig hielden wordt gevraagd een rol te vervullen bij deze introductieprogramma's.

Kern van het introductieprogramma:

- Nut en noodzaak van samenwerking op MRA-niveau.
- Waar is de MRA concreet mee bezig, wat zijn de resultaten tot nu toe zijn en welke uitdagingen en kansen er zijn voor de regio.
- Hoe werkt de MRA, waar en wanneer kunnen raadsleden invloed uitoefenen. Het programma kan per gemeente/regio op basis van inhoudelijke thema's/actiepunten samen met griffiers en bestuursadviseurs 'op maat' worden ontwikkeld.

Programma voor raden

Het introductieprogramma kan op deelregionaal niveau worden aangeboden, maar ook voor een enkele raad. Daarover zal al in september 2021 contact worden gelegd met alle griffiers.

In drie van de zeven deelregio's is de Vervoerregio actief. De vervoerregio zal in deze drie deelregio's actief onderdeel zijn van het introductieprogramma.

Programma voor colleges

Met de betreffende burgemeester (en gemeentesecretarissen) wordt contact opgenomen om een introductieprogramma voor het 'eigen' college aan te bieden. Mogelijk kan dit in afstemming met het meer generieke aanbod van de college-introductie, waar de gemeentesecretarissen mee aan de slag gaan. Dit kan ook in de vorm van een lunchgesprek met Emiel Reiding binnen een programma van de eigen gemeente.